

22

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

M. SOLOMON – I.M. ȘTEFAN

Sahariana

★★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

MAX SOLOMON — I. M. ŞTEFAN

SAHARIANA

povestire din era atomică

* *

Colecţia „Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"
22

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL 21

Visul de a preface podișurile luncii, mlaștinile sărate și mările de nisip ale tristului pustiu saharian într-o țară a vieții fericite a durat sute de ani.

În anul 1992, alături de trimișii tuturor popoarelor lumii, un grup de pionieri romîni pleca să lupte pentru transformarea deșertului. În grupul romînilor se află tînărul savant romîn Grigore Tăun și prietena sa Roxana. Tăun și Roxana se iubeau și dragostea îi făcea mai puternici, mai curajoși.

O expediție de recunoaștere se termină cu o explozie produsă de o bombă atomică rămasă în deșert de pe timpul distrugerii stocurilor de arme nucleare. Roxana moare, iar Tăun, grav atins, este supus unui tratament medical special cu mijloacele acelor ani: un somn letargic, în cursul căruia i se administrează substanțe antiradioactive și i se regenerează țesuturile. Tăun doarme astfel zeci de ani. Se trezește, cu același chip tînăr, prin anul 2050, într-o societate nouă, într-o țară nouă, în Sahariana.

În sanatoriul în care se trezește Tăun se găsește și Ilona, o fată născută pe un satelit al lui Jupiter, unde naufragiase un grup de cercetători cosmici.

Ilona participă și contribuie la întoarcerea la viață a lui Tăun, care vede în chipul ei imaginea Roxanei. Curînd, cei doi sînt ispitiți să evadeze din sanatoriul în care li se aplică tratamentul de adaptare, deoarece ei nu pot suporta regimul de supraveghere continuă la care sînt supuși.

Dorința lor de a evada se preface în hotărîre cînd Ilona descoperă că toți pacienții din sanatoriu sînt urmăriți cu ajutorul unei stații de televiziune, care poate aduce sub observație pe orice om, oriunde s-ar afla.

LUCRĂRILE CARE VOR APARE ÎN COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

Nr. 23 - 24 - SAHARIANA

de MAX SOLOMON și I. M. ȘTEFĂN

Coperta-desen: D. IONESCU

(continuare din nr. 21)

Capitolul VIII

UN ACT FARA PRECEDENT IN SAHARIANA

Ca în fiecare dimineață, aerul parcului fusese ozonizat in mod artificial. Tăun, care se sculase o dată cu răsăritul soarelui, îl inspira adinc in piept. Ii aducea aminte de excursiile pe care le făcuse in tinerețe pe culmile stîncoase ale Pietrei Craiului. Aici se amesteca insă cu parfumul minunat al portocalilor și mandarinilor, al florilor de magnolia și al acaciei odorate.

Mergea repede, preocupat, scoțînd din cind in cînd din buzunar un carnet in care se afla o mică hartă a parcului, pe care o cerceta cu atenție. Trecuse tocmai de un mare bazin, în care se cultivau experimental, in soluții de săruri, plante nutritive, cind la o cotitură se trezi pe neașteptate față in față cu doctorul François.

Nu-și putu stăpîni o tresărire, pe care medicul o observă.

— Așa devreme prin parc? il intrebă acesta.

Tăun ii răspunse ironic că plimbările de dimineață ii făceau foarte bine, deși nu erau prescrise in tratament. Apoi adăugă:

— Deci și dumneata spionezi bolnavii? Frumoasă meserie! V-ați transformat in umbrele existenței noastre cronometrate.

François rise.

— Auzi idee! Ești cam pornit, recunoaște! Mă duc, ca in fiecare dimineață, să vîslesc la centrul sportiv al lacului nostru. Doar nu vei fi crezînd că sint medic și in afara orelor de lucru. Nu vrei să mă însoțești? N-ai decit să schimbi ruta plimbării.

Vădit încurcat, Grigore nu știa ce să răspundă. Tăcerea se prelungi indeajuns pentru ca să stîrnească și mai mult nedumerirea lui François.

— De ce să vin... biigui Grigore in sfîrşit. Mă duc spre aleea de bananieri. Acolo... e mai frumos.

Medicul il privi pe Tăun indelung cu ochii lui mari și limpezi, încercind să ghicească ce se petrece cu el. Dar Tăun ii ocolea privirile, fixînd un punct în gol. Ceva nu era în regulă, dar ce anume, n-ar fi putut spune. Poate că bolnavul își cucerea in felul acesta un crîmpei de libertate nevinovată. De ce să i-o fure?

— Ascultă, prietene. Nu ne condamna atit de aspru. După cum știi de mult, și eu sint de părere că vi se aplică un tratament prea riguros, nu tocmai ușor de indurat. Totuși, mai devreme sau mai tîrziu, vă va vindeca. Gindește-te cum te simțeai cind te-ai trezit din somnul terapic și cum te simți acum. Ai fost pus pe picioare.

Tăun zimbi.

— Fizicește da, dar restul? Imi simt uneori nervii intinși ca niște coarde gata să se rupă. Nu oricine se complace in situația unui cățeluș purtat de zgardă. Cunosc argumentele colegului dumitale, doc-

torul Naser: „Caz unic“, „mai bine prudenţă excesivă decît eşecuri“, „Curind se va obişnui“. Dar ce-mi pasă mie de toate astea? De ce să mă aleg eu cu ponosul prudenţei voastre?

— E uşor de spus. Dar noi, medicii, sîntem aceia care purtăm răspunderea însănătoşirii dumitale. Privirile întregii lumi sînt aţintite spre sanatoriul nostru, în care sînt trataţi bolnavi atît de neobişnuiţi, cum e climatologul Tăun şi naufragiaţii cosmici.

Tăun se hotărî să curme discuţia:

— Va să zică e vorba de renumele sanatoriului. Sigur — argumente se găsesc! Dar ce sens are tot ce vorbim noi? Ştiu că nu vă pot convinge. Numai să nu fie nevoie, după readaptare, de un nou tratament, pentru remedierea efectelor tratamentului actual... Şi acum, la revedere.

Doctorul reţinu cîtva timp mîna întinsă a lui Grigore într-a sa

— Sînt multe lucruri adevărate în ceea ce spui. Prea le vezi însă pe toate în negru. Într-un caz ca al dumitale, bîjbîim şi noi. Eu îţi doresc să intri cît mai curînd în viaţa noastră de toate zilele. La revedere!

Fiecare porni pe drumul său.

Tăun era acum şi mai grăbit. După ce merse o bună bucată de drum, începu să alerge, cu carnetul deschis în mînă.

Cînd ajunse, în sfîrşit, în faţa zidului care înconjura staţia sanatorială de televiziune, se uită atent de jur împrejur. Apoi se ghemui într-un tufiş. Voia să confirme înţelegerea pe care o luase cu profesorul Gromov, cu două zile mai înainte, după ce Ilona Erdely descoperise staţia.

Formă un indicativ televizofonic şi curînd pe ecranul micului aparat apăru chipul bătrînului.

— Ei, tinere, cum merge cu necazurile readaptării? Pe cînd la treabă? Sau poate că au de gînd să te pună în spirt şi să te păstreze ca piesă de muzeu...

Grigore şopti repede în televizofon:

— Menţii propunerea, profesore Gromov?

— Sigur că da, mai mult ca oricînd. Abia aştept... Dă-i drumul, frate Grigore!

Glasul lui Grigore căpătă un accent cald:

— Îţi mulţumesc mult, mult de tot!

După ce convorbirea luă sfîrşit, Tăun spuse aproape cu voce tare:

— Dacă de data asta televizorul sanatoriului n-a fost tocmai în urmărirea mea, avem toate şansele să scăpăm pentru totdeauna de ei.

Cu un gest rapid, sări peste zidul de piatră şi se ascunse repede îndărătul unui arbore.

Ciudata clădire tronconică părea goală. După cum se aşteptase, la ora aceasta televizorul sanatorial nu era în funcţiune.

Grigore simţea acum o strîngere de inimă. Era pe cale să comită o faptă care era probabil fără precedent în secolul al XXI-lea. Totuşi, la naiba! Viaţa nu ştie să aştepte. Doar nu-şi putea îngădui s-o risipească pentru chefu! unor doctori. Şi apoi, ceea ce fac ei, aceşti medici, e moral? Cine le dă dreptul să-l cerceteze ca pe o gîză sub lupă?

O porni hotărît spre staţie. Deschise uşa cu uşurinţă, prin simpla apăsare a butonului pe care scria „Intrare“. Un mic antreu şi apoi pătrunse în încăperea care adăpostea instalaţia.

Trebuia să acționeze repede. Dar cînd începu să cerceteze cu atenție aparatura care se afla în fața sa, îl cuprinse îndoiala.

Se așteptase să găsească ușor piesa centrală a televizorului. Se gîndea la un transformator de alimentare sau la tranzistori, piese mici, al căror element esențial îl formează semiconductorii de germaniu sau de oxizi metalici și care au un rol esențial în dispozitivele de televiziune. Își închipuia că demontarea a una sau două piese de acestea ar fi însemnat scoaterea din funcțiune a agregatului, pînă la găsirea defectului și punerea a noi piese.

Dar lucrurile nu stăteau așa cum nădăjduise Tăun.

Trei oglinzi metalice, așezate în planuri care făceau între ele unghiuri diferite, formau partea cea mai masivă a instalației. Dar nu asta căuta el. Trebuia să descopere piesa cu adevărat esențială, elementul sensibil, acela care transforma radiațiile luminoase în impulsuri electrice.

Se apropie de ferestrele clădirii. Le examină. Păreau făcute dintr-o sticlă perfect transparentă. Să spargă o fereastră? Ar fi făcut zgomot și nu avea nici un sens. Se pregătea să examineze restul pieselor, cînd îl fulgeră un gînd.

Se întoarse din nou către una dintre ferestre. O cercetă cu mai mare atenție și observă abia acum niște striații fine, paralele, pe suprafața sticlei. Se scotoci prin buzunare. Știa că are o lupă puternic măritoare. O găsi. Privi atent, cu ajutorul instrumentului, striațiile. Nu încăpea nici o îndoială. O pulbere fină, argintie, le umplea. Grosimea striațiilor era cam cît a zecea parte dintr-un fir de păr. Nu putea să se dumirească asupra rolului lor. Dar era sigur că formau piese de importanță capitală pentru întregul dispozitiv.

Începu să zgîrie sticla cu vîrful de diamant artificial al creionului său de înregistrare. Treaba mergea ușor și repede. Făcu repede operația la toate ferestrele clădirii tronconice.

După ce termină tot ce își propusese, părăsi stația.

Curînd se afla din nou pe aleele umbroase ale parcului. Ora întîlnirii cu Ilona trecuse. Era însă sigur că o va găsi în punctul stabilit și porni repede într-acolo.

Deodată zări o siluetă neagră, care se mișca chiar în poienița unde era fixată întîlnirea.

Se îmbrăcase în negru? De ce oare?

Grăbi pașii, dar după cîteva clipe se opri brusc în loc. Nu era Ilona! Unul dintre horticultorii sanatoriului își făcea de lucru pe lîngă niște tufe.

Tăun simți că îi năvălește sîngele în cap. Cîte ghinioane! Mai întîi întîlnirea cu doctorul François, apoi greutățile de la stația de televiziune, acum asta...

Unde putea fi Ilona? Ce era de făcut?

Dacă pornea în căutarea ei, risca să fie zărit, căci trebuia să dea în primul rînd ocol poieniței. Dacă nu o căuta, așteptînd să plece omul cu florile, se făcea prea tîrziu. În parc ar fi venit tot mai mulți bolnavi și proiectul lor ar fi eșuat.

Din spatele lui, cineva îi acoperi ochii cu degetele.

— Ilona, în sfîrșit! șopti Tăun, întorcîndu-se repede și cuprinzînd-o cu brațul.

Îi spuse că nu mai aveau să se teamă din partea stației, pentru cel puțin două-trei ore. O porniră împreună pe drumul care ducea

spre o ieşire dosnică a parcului, pe care Tăun o descoperise cu o zi in urmă.

Păşeau alături, braţ la braţ, cu sentimentul unei mari îndrăzneli. Freamătul vegetaţiei multicolore, în bătaia vîntului de dimineaţă, li se părea amîndurora preludiul unei noi etape a vieţii.

Capitolul IX

O VIZITĂ NEAŞTEPTATĂ ŞI TARDIVĂ

Mătuşa Maria, o femeie măruntică şi fără astîmpăr, aştepta de multă vreme nerăbdătoare, intr-unul din saloanele sanatoriului saharian.

La coborîrea din racheta intercontinentală nu se simţise tocmai bine. Medicii din sanatoriu ii restabiliseră însă uşor buna dispoziţie, supunind-o unui tratament care influenţa asupra stării generale a organismului, prin intermediul unei combinaţii de senzaţii de culoare şi miros.

La sosirea ei, Tăun nu se afla in clădirea sanatoriului şi trimiseseră de aceea după el. Se resemnă deci să-l aştepte.

— Asta-i riscul cînd vrei să faci surprize nepoţilor şi vii neanunţată! îşi zise bătrîna. Dacă lui Grigore i-o fi plăcînd şi acum s-o ia razna pe coclauri, ca pe vremuri, apoi ţin-te bine şi aşteaptă-l pînă ţi se urăşte.

Îşi deschise geanta şi incepu să inşire pe masă lucrurile pe care le adusese cu ea. Erau fotografii ale părinţilor climatologului, imagini din oraşele ţării aşa cum arătau în deceniul al II-lea al veacului al XXI-lea, cîteva scrisori de la prieteni, tăieturi din ziarele anului în care avusese loc Congresul de la Tuanin, vechiul aparat fotografic al lui Grigore şi alte obiecte. Adusese şi citeva monezi din secolul al XX-lea, cînd oamenii se mai serveau de bani pentru a plăti diferite mărfuri şi servicii, un toc rezervor cu cerneală, un mic bec electric şi alte citeva relicve.

Timpul trecea.

Coordonatorul sanatoriului venise tocmai să-i spună că va mai trebui să aştepte puţin, cînd doctorul Naser intră in salon, vizibil tulburat.

— A fost cercetat tot parcul. Lipseşte şi Ilona Erdely. Mă tem că...

Doctorul Beram il întrerupse nervos.

— Şi tocmai astăzi s-a stricat televizorul special! N-a fost încă reparat? Mecanicii noştri...

— Cu stricăciunea asta e ceva ciudat, îl întrerupse doctorul Naser. Ferestrele receptoare au fost — pur şi simplu — zgiriate.

— Plutim, cu alte cuvinte, în plin mister, observă coordonatorul, incercînd să surîdă. „Răzvrătiţii" au şters-o. Mă rog, ca in romanele de aventuri de acum o sută de ani.

In clipa aceea pătrunse in salon doctorul François.

— Poarta mascată din fundul parcului a fost găsită intredeschisă! strigă el de la uşă.

In odaie se lăsă o tăcere care se prelungi multă vreme.

Toţi ştiau acum ce se petrecuse. Prima care incepu să vorbească fu însă mătuşa Maria.

— Auzi ce pacoste! Măcar de l-aţi mai fi reţinut o zi două pe aici. Ce i-aţi făcut maică, de n-a mai putut să rabde? Orice mi-aş fi putut inchipui, dar nu mă aşteptam să fac o călătorie de atîtea mii de kilometri pe degeaba!

Medicii nu-l răspunseră. Părăsiră unul după altul incăperea. Ultimul care ieşi fu François. Ajuns în uşă, se mai intoarse încă o dată şi o privi îndelung pe bătrînă. Apoi plecă şi el. Nu ştia prea bine dacă era bucuros sau nemulţumit de cele petrecute.

Capitolul X

EVADAREA

Trecuse vreo oră de cînd Tăun izbutise să scoată din funcţiune staţia de televiziune, cind două umbre se strecurară, nevăzute de nimeni, prin poarta din fundul parcului.

Ajunşi dincolo de zid, Grigore şi Ilona se opriră locului. Tăun, care nu mai ieşise în stradă, avu nevoie de cîteva clipe de adaptare. Mişcarea care se desfăşura în faţa lui era de-a dreptul ameţitoare. Rachetele, helicopterele şi platformele individuale zburătoare, care decolau şi aterizau in piaţa din apropiere, circulaţia rapidă a benzilor de transport, încărcate cu diferite produse, pe una din laturile străzii, formele foarte variate ale construcţiilor care se ridicau de ambele părţi ale drumului, — toate ii dădeau un simţămînt ciudat.

Cei doi fugari, adăpostiţi de o boltă din zidul sanatoriului, priveau neobservaţi lumea din faţa lor.

După ce se obişnui întrucîtva cu mişcarea vehiculelor, Tăun îşi dădu seama încetul cu încetul că unele lucruri făceau din strada aceea, cu toată mişcarea rapidă, un loc îmbietor. În primul rînd, feţele oamenilor. Varietatea tipurilor: blonde — slave şi germane — oacheşe: indiene, chipuri măslinii şi mongole, chipuri smeade arăbeşti. Şi chipurile acestor oameni erau vesele, limpezi. Arareori puteai zări cîte un om singur. Mergeau în grupuri de cîte trei-patru, fie pe jos, fie în vehicule.

Erau apoi gesturile acestea fireşti cu care tinerii ţineau talia fetelor. Erau hainele acelea simple, largi, divers colorate, alcătuind un ansamblu animat. Strada era veselă. Şi era curată ca o figurină de cristal de munte, proaspăt ştearsă.

Ilona se strînse lingă Tăun. Senzaţia de nelinişte în faţa mulţimii o mai cuprindea şi acum. Îl îndemnă pe Grigore să se grăbească, arătîndu-i cabinele viu colorate din mijlocul străzii.

— Cu un vehicul dintr-acesta vom călători! spuse ea.

— Ce fel de vehicul? întrebă Tăun, neîncrezător. Unde-i sînt roţile?

— Şi totuşi, ne va duce foarte bine, zise Ilona rizind. Să ne grăbim, căci pleacă. Nici nu ştii ce noroc am avut că am găsit drumul staţionind!

Grigore Tăun făcu ochii mari. Ar fi vrut să ceară lămuriri asupra expresiei „am găsit drumul staţionînd", dar nu era timp de aşa ceva şi o urmă în grabă pe Ilona. Cîteva secunde mai tîrziu, şedeau amîndoi pe canapeaua comodă a unei cabine.

Vehiculul se puse într-adevăr curînd în mişcare. Dar nu se deplasa numai el, ci toate celelalte cabine aflate în partea centrală a străzii. Mai precis, se mişca banda principală a drumului pe care se aflau, purtînd toate cabinele, cu o viteză apreciabilă.

Din cînd în cînd, un vehicul luneca spre dreapta, pînă ajungea pe o bandă laterală. Aceasta începea atunci să înainteze mai încet, pînă ce se oprea cu totul. Pasagerii ajunşi la destinaţie coborau.

De o parte şi de alta a străzii clădirile oraşului defilau într-o trecere rapidă. Unele păreau adevărate palate, cu un aspect monumental, dar majoritatea construcţiilor aveau dimensiuni mai mici. Acestea din urmă erau clădiri de 5-6 etaje, cu siluete simple, dar elegante, aşezate în mijlocul unor parcuri. Numeroasele verande şi acoperişuri-terase erau bogat ornamentate cu arbuşti şi flori.

— Un adevărat oraş-grădină ! observă Grigore, care începuse să se obişnuiască cu ritmul rapid al circulaţiei şi nu se mai sătura contemplînd aspectul acestui centru urban.

Ilona, care se afla lîngă tabloul de comandă al vehiculului, nici nu-l auzi. O preocupa cu totul altceva. Şi, ca întotdeauna cînd îşi concentra atenţia, buzele i se ţuguiau ca acelea ale unui copil care se răsfaţă.

— De unde spuneai că trebuie să luăm trenul subteran spre El-Solohu ? întrebă ea cu o voce din care răzbătea o oarecare nemulţumire.

— De la Kadar, răspunse Grigore. Aşa mi-a explicat cel puţin Gromov. Dar de ce întrebi ?

— Cred că am încurcat-o ! Ne găsim pe un drum rulant care nu duce într-acolo. Pe tabloul de comandă nu e nicăieri însemnată această localitate. Ce e de făcut ?

Grigore se gîndi puţin, apoi spuse :

— Ştii care e părerea mea ? Apasă pe un buton oarecare. Vom coborî la staţia respectivă şi ne vom interesa cum putem ajunge la Kadar.

Ilona îl ascultă.

Acum drumul mobil ieşise din localitatea unde se afla sanatoriul. Trecea printre lanuri bogate de cereale care păreau că nu se mai sfîrşesc, printre crînguri de un verde intens ; străbătea diferite aşezări, care fiecare în felul ei forma un ansamblu arhitectonic distinct. Comun tuturor aşezărilor erau zonele colorate, grupe de plantaţii verzi, roşii, albastre, violete.

Capitolul XI

TROMBA DE APA

Erau instalaţi de mai bine de jumătate de oră în cabină, cînd deodată aceasta alunecă spre dreapta, pe o bandă secundară. Vehiculul continuă să înainteze un timp, cu o viteză din ce în ce mai redusă şi apoi se opri într-o mică piaţă. Aceasta se găsea pe un platou înalt, de unde se zărea ţărmul mării. Uşa se deschise singură şi coborîră amîndoi.

Nu se vedea în apropiere nici un om, şi Grigore Tăun, obosit de întîmplările acestei dimineţi agitate, ar fi dorit să se odihnească cîteva clipe.

Voia tocmai să-i împărtăşească acest gînd Ilonei, cînd dinspre mare începu să se audă un vuiet surd, care creştea treptat în intensitate. Privind intr-acolo, nu zăriră un timp nimic care să le atragă atenţia. Pe urmă, dintr-o dată, apa începu să se învolbureze. Valurile care loveau în maluri se succedau tot mai repede.

La vreo cîteva sute de metri în largul mării ţîşni, cu un zgomot puternic, un gigantic şuvoi de apă.

Ţinîndu-se de mînă, cei doi evadaţi priveau speriaţi tromba amenințătoare.

Aceasta se ridică repede pînă la o înălţime considerabilă. Pe cer se desena acum un curcubeu multiplu, care-şi tremura în zări faldurile diafane.

Valurile marine urcau tot mai sus colina, ameninţînd să înghită şi platoul pe care se găseau Grigore şi Ilona.

Începură să alerge, depărtîndu-se de mal. După puţină vreme, Ilona se împiedică şi căzu.

— Nu are nici un rost să fugim, Grigore, îi spuse ea, în timp ce acesta o ajuta să se ridice. Mai bine să ne adăpostim undeva.

La cîţiva metri de ei se afla intrarea unui tunel, care cobora pieziş în pămînt. O luară spre deschizătura lui. Cînd ajunseră la cîţiva paşi de gura tunelului, ieşi şuierînd un vehicul de forma unui fus, care se opri în faţa lor. Uşa acestuia se deschise larg, invitînd parcă pe nişte pasageri nevăzuţi să urce. După cîteva secunde, se închise la loc şi vehiculul o porni pieziş în sus, asemenea unei păsări care-şi ia zborul.

Grigore şi Ilona se priviră nedumeriţi.

În acest timp, coloana de apă care se ridicase din mare, se desfăcea în jerbe colosale. Pe cei doi fugari îi cuprindea o nelinişte, ca în faţa semnelor care prevestesc erupţia unui vulcan. Trebuiau să se adăpostească cu orice preţ.

Un al doilea vehicul îşi făcu apariţia din tunel.

Grigore Tăun se hotărî să nu mai aştepte. În cîţiva paşi fu împreună cu Ilona lîngă navă, iar cînd uşile acesteia se deschiseră, săriră înăuntru.

*

* *

Vehiculul avea şase locuri şi era construit dintr-un material transparent. Decolă lin, fără cea mai mică zdruncinătură.

Abia plecase, cînd Ilona scoase un strigăt de bucurie:

— Uită-te la tabloul de comandă, Grigore!

Îi arătă unul dintre zecile de butoane ale plăcii triunghiulare. Deasupra lui, pe un disc argintiu, era însemnat cu litere albastre numele localităţii unde doreau să ajungă.

EL—SOLOHU

Tăun apăsă pe buton cu un simţămînt de uşurare. Nava aeriană execută un viraj larg spre stînga şi, după puţin timp, începu să zboare iar în linie dreaptă.

Tromba de apă nu se mai vedea. Dedesubtul vehiculului aerian se desfăşura însă o privelişte tulburătoare.

Sahariana...

Țara viselor tinereții, țara pentru cucerirea căreia venise de pe malurile dunărene să lupte cu dunele de nisip. O contempla cu emoție, cu o nesfirșită duioșie.

O adevărată geometrie telurică, alcătuită din fețe de cerc, lacuri cu argintul apelor scinteind in soare, paralelipipede verzi de arbori in rinduri strinse, o vastă rețea de canale, — toate acestea impodobind podișuri largi, inconjurate de terase in trepte. Semănind cu niște valuri incremenite, dealurile își infățișau podoabele verzi.

Benzile șoselelor urmau elegant linia de pantă lină și atingeau cu nenumăratele lor ramificații grădinile, lacurile, livezile.

Vedeau prin aparatele de apropiat oamenii, vegetația, clădirile din care ieșeau vehicule incărcate cu uriașe cantități de produse de tot felul. Ansamblul și fiecare amănunt in parte iti dădea o impresie de vigoare și siguranță.

— Aici a fost deșert, șoptea Tăun, cu un fel de evlavie. Omul a ajuns să lucreze la scară planetară. Și va veni vremea cind va lucra la scară cosmică...

*
* *

Se aflau intr-un vehicul de excursie de mică viteză. Aparatele de bord indicau o viteză constantă de 1.000 kilometri pe oră, adică o viteză de aproximativ 20 de ori mai mică decit a obișnuitelor avioane stratosferice, despre care citiseră in toate ziarele Saharianei.

Ilona se intinse leneș in scaun. Privea acum in sus, spre cer, prin luminatorul superior al vehiculului aerian. Observă surprinsă că bolta nu mai era de un albastru pur. Avea nuanțe cenușii-roșiatice. Soarele se vedea ca printr-o sită fină de nori.

— Privește, Grigore, la cer ! De ce o fi avind culoarea asta ?

— Sintem inaintea ploii, ii explică el. Ceea ce vezi sint filtrele calorice, pulberi fine de silice, amestecate cu ingrășăminte pulverizate. Ele reduc prin absorbție radiația solară, care altfel ar ajunge integral la pămint. Ploaia antrenează cu ea aceste pulberi răspindite in cursul dimineții. După precipitație, cerul devine perfect senin. Iar rolul de agent răcoritor il ia evaporarea apei căzute.

Ilona il privi mirată.

— De unde știi tu toate astea ?

— Păi măcar atit să fi aflat pină acum din puținele lecturi de specialitate, spuse Tăun surizind.

— Dar tromba aceea, ce să fi fost ?

Grigore se gindi un timp inainte să răspundă.

— Știu eu ? Acum, că mă gindesc liniștit, cred că ne-am speriat degeaba. Probabil că face parte din complexul de măsuri menite să provoace ploaia. Il vom intreba neapărat pe profesorul Gromov.

Vehiculul incepu să coboare.

— Nădăjduiesc că la El-Solohu traficul nu e așa de intens ca in localitatea de unde am plecat, observă Ilona. Drept să-ți spun, mă cam apucă amețeala cind mă gindesc să mai am de-a face cu străzile secolului al XXI-lea !

Cind mă gindesc la cele ce vedem noi azi, mi se pare că trăim in sens invers aventurile eroului lui Mark Twain, yankeul de la curtea regelui Arthur, care s-a întors din veacul al XIX-lea in veacul al VI-lea. Cred că dacă unul din cavalerii regelui Arthur s-ar fi găsit

dintr-o dată în mijlocul unei mari piețe din Budapesta anului 1956, ar fi fost tot atît de zăpăcit, cum sîntem noi cînd luăm contact, pentru prima oară, cu circulația de astăzi.

— Exagerezi, Ilona! La urma urmei, acest așa-zis ritm trepidant este cu totul suportabil. Mi-a trebuit doar un elementar efort de adaptare ca să mă obișnuiesc. Nu, nu sînt și nu voi fi un cavaler arthurian!

— Pe satelitul nostru n-am avut însă nici tramvai, Grigore. Mie mi se pare ceva mai greu. Deși m-am mai plimbat de cîteva ori pe aceste străzi.

— Voi fi bătrînul tău cavaler, de tip veac XXI.

— Tînărul meu cavaler, Grigore, spuse Ilona, lipindu-și obrazul de brațul lui și privindu-l de jos în sus, cu ochii larg deschiși, în care surprindeai o scînteiere șăgalnică.

Acum nava nu mai era decît la vreo două sute de metri înălțime. Dedesubtul ei se desenau construcțiile rustice ale unei mici localități. Privită de sus, părea un cartier al unui oraș aruncat departe de centru, dar legat de el printr-o șosea lungă, dreaptă și mobilă. Privind mai atent, puteai observa că de jur împrejurul orașului către care zburau se găseau din loc în loc asemenea mici așezări. Dacă le-ai fi unit pe toate printr-o linie, obțineai un poligon uriaș, care inconjura orașul El-Solohu.

După coborîrea din vehicul, se odihniră un timp pe o bancă din grădina centrală a localității. Apoi o porniră spre casa profesorului Gromov.

Acum, cînd erau atît de aproape de țintă, cînd izbutiseră să scape de lumea închisă a sanatoriului, începu să-i macine o nouă îndoială. Vor fi oare în stare să reziste iureșului vieții noi? Nu întrerupseseră prea devreme viața în sanatoriu?

Și deși nici unul, nici celălalt nu spuse nici un cuvînt, își ghiciseră unul altuia gîndurile și simțeau nevoia să se apropie și mai mult, pentru a-și alunga reciproc temerile.

Partea a II-a

SECOLELE FAȚĂ-N FAȚĂ

Capitolul XII

ÎNTÎLNIREA CU GROMOV. A DOUA RENAȘTERE

Orice s-ar spune, întîlnirea profesorului cu Tăun și „fata cerului", cum o botezase bătrînul pe Ilona, nu era ceva obișnuit. Se aflau față-n față oameni care reprezentau două veacuri și două lumi deosebite. Se întîlneau prieteni vechi, care aveau să reînnoade firul rupt cu zeci de ani în urmă.

Gromov și Tăun se îmbrățișară. Cu toată emoția care-l stăpînea, Gromov zîmbea. Tăun nu-și putea stăpîni lacrimile.

Ilona stătea sfioasă la o parte. Simțea o durere surdă. I se părea că prietenul ei începe, din clipa aceea, să se înstrăineze, că îmbrățișarea celor doi bărbați pecetluiește o înțelegere care o exclude.

Intorcîndu-se spre Ilona, profesorul simţi în ochii ciudaţi ai fetei, cu irişi de un albastru neobişnuit, cu pupilele larg deschise, scînteierea unei mînii tulburi. El îi strînse mîna şi, privind-o drept şi prelung în ochi, îi rosti de cîteva ori numele pînă ce simţi cum rezistenţa ei se risipeşte.

Peste cîteva clipe erau toţi trei aşezaţi în jurul unei mese scunde.

Mic de statură, cu o frunte bombată şi ochii mobili, Gromov nu avea nimic din înfăţişarea respectabilă a unui savant de altădată. Nici ochelarii şi nici vreo barbă stufoasă nu te împiedicau să descoperi acele trăsături deschise care trădează dragostea de viaţă, de oameni. Bătrîn? Da, desigur, căci pielea obrajilor nu avea strălucirea tinereţii, iar zîmbetul, în care se amestecau bunătatea şi ironia, îi încreţea adînc colţurile pleoapelor. Dar nici unul dintre acele semne dureroase ale bătrîneţii betege, nici o infirmitate vădită nu-ţi dădeau sentimentul că te afli în faţa unui om sfîrşit, slab, neajutorat.

Cu ochii cînd la Grigore, cînd la Ilona, schimbînd tonul de la un cuvînt la altul, astfel încît nu ştiai niciodată unde se sfîrşeşte cu seriosul şi unde începe gluma, Gromov porni discuţia.

— Recunoaşte, Tăune, că datorezi ceva veacului nostru. Renăscut ca pasărea Phoenix din cenuşă, o iei de la capăt. Cînd te văd cum arăţi, nu mă mir, zău, de fata asta cu păr de aramă, care n-a găsit ceva mai bun de făcut decît să te însoţească...

Tăun roşi ca un elev prins cu fiţuica. Încurcat, închidea şi deschidea un briceag cu un gest care-i era familiar încă de pe vremea primei lui tinereţi.

Ilona, amuzată şi împăcată acum, privea cînd la unul, cînd la celălalt. Profesorul începuse să-i placă. Îi plăcea şi sfiiciunea lui Tăun faţă de dascălul său, o sfiiciune pe care n-o cunoscuse pînă acum.

— Profesore, aş da înfăţişarea mea şi vreo douăzeci de ani din viaţă pentru a nu mă simţi atît de ignorant, atît de nepregătit, atît de gol — atît de rupt de toate cîte se întîmplă în lume.

— O, o! Să lăsăm dramele astea supraintelectuale. Crezi că toţi oamenii veacului nostru sînt biblioteci ambulante? Îţi pot prezenta mii de indivizi profund mulţumiţi, utili societăţii noastre, care nu ştiu să rezolve o integrală simplă.

— Bine, bine, dar eu am fost obişnuit să...

— Să fii întotdeauna primul... interveni Ilona.

— Şi crezi că este suportabil să fii printre ultimii? spuse repede Tăun.

Gromov simţea că discuţia lunecă spre un impas. Se lovi cu mîna peste frunte, ca şi cum ar fi uitat un lucru de seamă:

— Bine, dar sînt o gazdă cu totul imposibilă! Nu v-am oferit nici măcar o gustare!

Apăsînd pe un buton, făcu să apară alături de el o măsuţă de serviciu, cu vase de cuarţ colorate în cele mai fine nuanţe, adevărate opere de artă, după părerea lui Tăun. Vasele erau pline cu un lichid verzui. Fiecare dintre ele avea un tub transparent şi îndoit ca o lulea.

Profesorul îşi îmbie oaspeţii să guste băutura. Era un amestec de arome şi gusturi deosebite. Ilona şi Tăun sorbeau cu vădită plăcere. Simţeau cum o bună dispoziţie înviorătoare punea încetul cu încetul stăpînire pe el. Aceasta nu avea însă nimic de-a face cu ameţeala pe care o produce alcoolul. Erau treji, proaspeţi şi sătui.

Tăun se simțea acum în stare să descifreze zece meteorograme — acele documente meteorologice cu care lucra el pe timpuri, cînd mai era cunoscutul climatolog Grigore Tăun, creatorul sistemului de previziune a fenomenelor meteorologice pe timp de un an, cu abatere maximă de 20 de ore.

Și Tăun îl copleși pe Gromov cu un potop de întrebări.

Voia să știe ce deveniseră oamenii cu care pornise împreună în lupta cu deșertul. Voia să știe care este stadiul actual al științei, ce pași esențiali a făcut tehnica. Amesteca întrebări generale cu chestiuni particulare. Ce rol au cei șase sateliți tereștri ficși, despre care auzise vorbindu-se adesea la programele radar-televizate? Ce era cu tromba oceanică?

Voia să știe cum s-a născut Sahariana, de ale cărei începuturi era legată prima lui viață.

Voia să știe, să știe...

Tăun își exprima setea sa aprigă de cunoaștere a tot ce s-a realizat pe Pămînt, a tot ce a devenit, în timpul somnului său, omenirea.

Pe Ilona o uimi și o impresionă această avalanșă. Nu-și luase privirile de pe buzele lui Tăun cîtă vreme durase îndelunga sa perorație interogativă. Acum îl privea pe profesor ca și cum ar fi spus: „Ei, să te văd, maestre!"

Gromov clătină din cap cu sprincenele încruntate a mirare prefăcută, cu buza lăsată în jos.

— Uite ce-i, Grigore, începu el, aplică un coeficient de reducere de 90% la întrebări și-i dau drumul. Îmi vine să cred că vrei să mă blochezi definitiv, ca să n-am timp să-i fac curte „fetei cerului". Să știi că la noi, aici, nu faci treabă cu exclusivismul și graba asta.

Ilona își trase scaunul lîngă Gromov. Și, răspunzînd glumei, îi spuse cu un aer familiar:

— Nu mai e nevoie de curte. M-ați cucerit, și încă definitiv.

Gromov mîngîie cu degetele buclele arămii ale Ilonei. De pe chipul său se risipi însă repede zîmbetul șiret. Trei cute verticale adînci îi brăzdară fruntea.

— Dacă stai să te gîndești bine, începu el, nici nu sînt prea interesante și nici prea plăcute toate. Închipuiți-vă, de pildă, că m-aș apuca să vă descriu cazurile de dezertare de la lupta pentru învierea Saharei, de pe vremea cînd nisipul, vîntul și cele 50° la umbră erau „plăcerile" obișnuite, iar scorpionii nu ezitau să-ți viziteze cortul. Dar fiindcă intrați în veacul acesta cu o întîrziere de 50 de ani, mă simt dator să-l judec în fața voastră.

— Prietene Gromov, înainte de judecarea veacului, spune-mi ce s-a întîmplat cu canadianul Lindsay. Îți aduci aminte de el? Lucra la studiul microbilor rezistenți la soare puternic. Îmi era prieten, bun prieten, cu toate ciudățeniile lui...

— Și de ce mă întrebi tocmai acum de el?

— Pentru că vorbeai de dezertori. Și nu știu de ce, dar...

— Da, da! Ai presimțit bine. Lindsay este unul dintre cei care s-au frînt. Numai că el s-a frînt sub povara propriei lui pasiuni. Nu-și îngăduia nici somn, nici odihnă. Era atît de prins în mreaja preocupărilor lui, atît de nerăbdător să descopere, să cucerească, să-și atingă obiectivele, încît a mers mult peste limitele rezistenței sale fizice și mai ales psihice.

Sfîrșitul lui a început prin alcoolizare. Și-a pierdut, încetul cu încetul, echilibrul. Toate încercările de a-l reeduca, de a-l redresa au

dat greş. Era prea slab şi prea puternic. Intr-un moment de nebunie, blestemînd Sahara şi pe saharieni, a încercat — în văzul tuturor — să arunce în aer edificiul central al federaţiei din El-Solohu, care pe atunci era un grup de corturi în jurul unei construcţii de piatră. Lindsay n-a dezertat, ci s-a frînt. Şi el n-a fost singurul din această categorie. Alţii s-au speriat repede de soare, de nisip, de viaţa în corturi, de nereuşita primelor încercări, întorcîndu-se spre locurile lor de baştină.

Ilona se chirci, se ghemui pur şi simplu sub braţul lui Gromov, ca şi cum s-ar fi adăpostit. Il întrerupse.

— Bine, dar Lindsay trebuie să fi suferit teribil, iar cei care au plecat... În definitiv, ce aţi fi vrut de la ei? Să aştepte să se prăbuşească şi ei?

Gromov tăcu o clipă. Privea o cutiuţă de fildeş, pe care o scosese din buzunarul tunicii. Obiectul părea o jucărie. El atrase privirile Ilonei.

— Vedeţi, copii. Procesul Lindsay şi, în general, procesul dezertărilor a fost necesar pentru naşterea Saharianei. Aş spune că nici nu se putea altfel. A fost un proces de selecţie, iar oamenii cernuţi prin sita greutăţilor au alcătuit o temelie serioasă pentru această societate, pentru această naţiune internaţională. Iar Lindsay ne-a învăţat, prin jertfirea lui, cît de absurdă este forţarea limitelor puterii omeneşti.

În pauza care se lăsase între cei trei, fiecare urmărea gînduri proprii. Grigore îl revedea pe Lindsay atît de aproape încît parcă-i asculta hohotul acela supărător cu care canadianul îşi întîmpina prietenii. In vîna de pe fruntea lui Grigore zvîcnea dureros sîngele. Ilona întinse mîna spre „jucăria" pe care Gromov o lăsase să lunece pe jos.

— Vedeţi, continuă Gromov, după cîteva secunde de tăcere, ne-am luat cu vorba şi nu v-am spus esenţialul. Uite, facem o convenţie. Nu mă întrerupeţi timp de cîteva minute şi pe urmă întrebaţi tot ce vreţi, iar eu răspund tot ce pot... De acord?

— De acord! spuse Ilona, sucind pe toate părţile cutiuţa de fildeş. Iar Tăun repetă ca o îngînare: „De acord!".

Ilona şi Tăun sorbiră din paharele de cuarţ băutura, cu care se obişnuiseră foarte repede.

— Veacul nostru, copii, reîncepu Gromov, veacul acesta al XXI-lea, culege harnic roadele seminţelor pe care le-a aruncat veacul al XX-lea, curajosul, risipitorul, darnicul, generosul veac al XX-lea. Să nu mă spuneţi la nimeni, dar părerea mea este că n-am realizat noi creaţii ştiinţifice mai importante decît teoria cuantelor, teoria relativităţii, mecanica ondulatorie şi toate teoriile fizicii întemeiate în primul pătrar al veacului trecut. Sigur că unii s-ar putea lăuda cu sistemul nostru de cercetare a fenomenelor naturale — sistematic, în ansamblu şi nu numai pe ramuri, nu „bucăţică cu bucăţică", cum spun unii în deridere despre cercetarea ştiinţifică de acum o sută de ani —, s-ar mai putea lăuda cu transformarea biologiei, din ceea ce a fost acum o sută de ani, în ştiinţă adevărată, cu prefacerea artei medicale în ştiinţă. Alţii ar putea să vă aducă drept dovadă a superiorităţii veacului nostru faptul că noi am reuşit să creăm metode şi dispozitive practice pentru transformarea economică a oricărei forme de energie în energie atomică, chimică, biologică, fără să fie nevoie să trecem prin forma greoaie şi risipitoare a energiei termice. Ar putea să vă arate că imensele centrale termonucleare de altădată s-au transformat în instalaţii suple, de

dimensiuni mici, şi că aburul a fost izgonit de pretutindeni, pînă şi din locurile unde e pregătită mincarea. În sfîrşit, unii v-ar putea uimi cu amănuntul că in epoca noastră nu mai există orbi — orbi adevăraţi, cu defecte de vedere, că de ceilalţi, care au... orbul găinilor, nu ne putem plînge, avem destui —, dar toate acestea şi o mie de altele ca şi imensul material informativ strins şi noile legi descoperite în fizică şi biologie, matematica nouă, nu sînt decît aplicaţii, extinderi şi generalizări ale descoperirilor veacului al XX-lea.

În veacul nostru, în societatea noastră sahariană, este însă transformată din rădăcini viaţa oamenilor. Noi sîntem culegătorii roadelor bogate ale celei de-a doua Renaşteri.

Prima Renaştere, cea din Europa secolelor al XV-lea şi al XVI-lea, scuturînd lanţurile ruginite ale întunecatului Ev Mediu, a chemat omenirea la conştiinţa dreptului de a lupta pentru propria ei fericire. Dar armele pentru această luptă nu erau încă făurite. Omului ii erau închinate scrierile lui Erasmus din Rotterdam, operele şi gindurile lui Leonardo da Vinci, picturile lui Rafael, ştiinţa lui Galileu, invenţia lui Gutenberg. Înflorise în oraşe năzuinţa spre frumos şi libertate. Dar totul semăna cu visul nutrit de nişte intemniţaţi care n-aveau cu ce să dărîme zidurile ce-i despărţeau de lumină.

A fost prima Renaştere, prima zvicnire a conştiinţei omenirii pentru dreptul ei la fericire. Abia cind s-au făurit armele luptei pentru fericire a putut fi cucerită libertatea. Iar eliberarea de exploatare, libertatea tuturor oamenilor şi a fiecăruia în parte, a însemnat a doua mare Renaştere. Ea a transformat visul la fericire in dreptul la muncă şi fericire.

Veacul nostru aduce oamenilor, fiecăruia dintre ei, o parte din fericirea omenirii, iar dreptul la muncă s-a transformat in dragoste, în pasiune pentru creaţie. Asta mi se pare esenţialul.

Se opri zimbind.

— Şi, după cuvintarea asta, sînt gata să devin ţinta atacurilor. Daţi-i drumul!

— Eu intii, spuse Ilona, ridicind un deget, ca o elevă cuminte.

— Aveţi cuvîntul, spuse cu solemnitate prefăcută Gromov.

— Mai există vis în viaţa saharienilor? Sau totul e definitiv şi sigur?

— O, draga mea. Aş spune mai degrabă că toţi trăim în fiecare zi, cite un vis, o aventură. Trăim, aproape fiecare dintre noi, la niveluri diferite, aventura cunoaşterii. E atît de mult de cunoscut! E atit de pasionantă lupta pentru cunoaştere! Trăim aventura dragostei, a construcţiei, a călătoriilor de-a lungul şi de-a latul lumii. Deosebirea faţă de trecut este doar că aventura o trăieşti şi n-o visezi numai. Tu însăţi, Ilona, vei trăi o mie de aventuri. Şi Tăun la fel.

Trăim, afară de asta, o mare aventură, prin care trece orice membru al societăţii sahariene, aventura pedagogică. Noi creăm in această aventură individualitatea puternică a cuceritorilor planetei.

Şi trăim marea aventură a zborului interastral. N-avem suficientă vreme, Ilona, să trăim toate aventurile şi de aceea luptăm pentru prelungirea vieţii. Şi nimic nu-i definitivat, Ilona. Toate-s doar începuturile unor mari aventuri.

— Aşa e bine, conchise Ilona, cu ochi strălucitori.

Tăun o privi şi simţi începutul vag al unei îndoieli. Şi pentru că

avea impresia că i s-ar putea citi pe figură ce simte dacă ar fi tăcut, întrebă într-o doară:

— Ce rol au sateliţii artificiali care se rotesc în jurul Pămîntului cu aceeaşi viteză ca şi aceea a planetei noastre?

Aproape că nu ascultă răspunsul lui Gromov.

— Sateliţii artificiali sînt staţii de absorbţie a energiei cosmice şi de transmitere a ei spre Pămînt. Sînt strîngătorii cuminţi ai unei părţi din energia infinită a spaţiului cosmic, pe care omul de astăzi o foloseşte pînă şi pentru salubritatea oraşelor în care locuieşte.

După cum vezi, Tăune, par cu adevărat copilăreşti socotelile savanţilor din veacul trecut care calculau disponibilul mondial de energie după uraniul şi thoriul din zăcăminte. Ne stau la îndemînă resursele fără limite de energie ale universului.

Abia la ultimele cuvinte se trezi Tăun din inerţia lui. Şi, aproape mecanic, puse a doua întrebare, pe care şi-o pregătise de mult:

— Şi cum stăm cu substanţa, cu materialele?

— Ei, asta-i treaba dumneaei, a chimiei, zise Gromov. Ea proiectează şi făureşte, la comandă, substanţe cu cele mai năstruşnice proprietăţi. Nu sînt chimist. Dar pentru a vă face o idee despre ce pot înfăptui făuritorii substanţelor, priviţi în camera asta, priviţi în parc, priviţi materialele din care sînt alcătuite vehiculele terestre, aeriene şi interplanetare, patinaţi pe masa plastică cu însuşiri de gheaţă, care poartă pe drept cuvînt numele de gheaţă caldă. Toate materialele pe care le vedeţi s-au născut din nisipul deşertului, din apa oceanului, din aerul atmosferic şi din geniul acestei ştiinţe, care se numea, mîndră, încă de pe vremea cînd nu era decît o ocupaţie minoră, „arta sfîntă“, ca şi cum şi-ar fi cunoscut destinul minunat.

Glasul profesorului era tot mai cald.

Astăzi chimia, înfrăţită cu biologia, sintetizează substanţa vie. Nu face, desigur, oameni ca aceia visaţi de nişte minţi ciudate din veacul trecut, oameni care să fie fericiţi că sînt sclavi sau destinaţi din eprubetă să fie conducători. Dar creează microorganisme antipatogene, creează plante criptogame, în sfîrşit merge cu paşi hotărîţi spre dezlegarea misterului vieţii.

Cît priveşte problema producţiei de bunuri materiale, limitele celor mai optimiste prevederi din trecut au fost cu mult depăşite. Statisticienii dorinţelor societăţii, cum se numesc cei care studiază nevoile oamenilor, transmit lunar comenzile sociale uzinelor, care le execută cu coeficienţii de siguranţă necesari.

Gromov se opri iar. Privi rînd pe rînd la cei doi oaspeţi.

— Cred că vă obosesc, dragii mei, oferindu-vă această pilulă concentrată, observă el după o vreme. De altfel, încercarea de a spune totul în cîteva cuvinte nu prea are sens. Viaţa este un profesor cu care nu mă pot lua la întrecere. Aş vrea doar să accentuez asupra unui lucru care mi se pare o cucerire capitală a secolului nostru. Este vorba despre scurtarea pînă la ani, luni şi cîteodată pînă la zile a intervalului dintre descoperirea teoretică, aplicarea tehnică şi generalizarea aplicaţiei tehnice. Cred că acesta este esenţialul.

La ultimele cuvinte ale lui Gromov, Ilona ridicase din sprîncene în semn de mirare.

Profesorul pricepu.

— Draga mea, spuse el cu un surîs pe buze, pe Pămîntul nostru nu a fost ca pe satelitul vostru. Era firesc ca cei cîţiva robinsoni cosmici să cadă repede la învoială asupra necesităţii şi modului de a

aplica descoperirile unuia sau altuia. La noi însă, ideile răzbăteau cu greu. In veacul al XX-lea erau centrale nucleare în orașele mari, pe cînd în unele regiuni ale lumii oamenii mai foloseau unelte de piatră. Se elaboraseră metode de producție a zahărului din substanțele atmosferei, dar existau încă milioane de oameni care nu cunoșteau încă gustul acestui aliment. Existau ținuturi în care relațiile de colaborare dintre oameni luaseră locul relațiilor de exploatare și regiuni în care părinții își vindeau copiii ca sclavi.

Pămîntenii erau risipitori și zgîrciți, savanți și ignoranți, puternici și nevolnici. Veți mai întîlni și astăzi destule rămășițe ale inerției și lanțurilor trecutului, veți întîlni și invidia, gelozia, ura, zgîrcenia — o zgîrcenie de un alt soi, dar o veți întîlni —, veți întîlni îngîmfarea — de obicei la cei mai puțin înzestrați dintre oameni —, grosolănia, lașitatea, mă rog, toate florile mucegaiului uman. Dar efectele acestor slăbiciuni, vechi cît lumea, asupra marii mase a oamenilor sînt neînsemnate. Veți întîlni și ignoranța, deși mult, mult mai rar decît în trecut.

Ilona privea atentă cutiuța de fildeș. Un ac, din același material, atîrna de un lănțișor de o finețe ireală. Capul de leu cu gura deschisă de pe fața superioară a cutiei părea executat cu dălți de mărimea acelor cu gămălie.

Gromov îi întrebă pe musafiri dacă vor să asculte o emisiune din spațiile cosmice sau o operă clasică.

Tăun ceru să asculte simfonia „Omul". Profesorul consultă codul muzical și formă numărul corespunzător. Notele izvorîră discrete, clare.

Și după ce muzica le aduse tuturor destinderea și liniștea dorită și începu să facă parte din atmosfera încăperii, gazda povesti mai departe, răspunzînd la noi întrebări despre evoluția științei și societății. Cele mai multe convergeau acum spre ținutul care fusese altădată marea împărăție a dunelor, Sahara trecutului, Sahariana de astăzi.

Capitolul XIII

CIBERNONUL

Rîzînd cu poftă la una din glumele lui Gromov, Ilona scăpă din mînă cutiuța de fildeș. Atunci se petrecu ceva cu totul neașteptat.

Inspăimîntată, ea înregistra neputincioasă sarabanda de sunete și imagini ciudate, care populaseră dintr-o dată încăperea, stîrnite parcă de o baghetă magică. Își ridică brațul la cap, în semn de apărare. Poate că își pierduse mințile — o străfulgeră un gînd...

Gromov rîdea în hohote, fără să fie în stare să se oprească.

Tăun se ridică de la locul lui, luă în mînă cutiuța de fildeș și o așeză în poziție normală pe masă. O liniști pe Ilona, care se aninase de brațul său.

Hohotind încă, Gromov introduse acul de fildeș într-un mic orificiu al cutiuței și opri astfel irureșul nebunesc al imaginilor în relief, care se desfășuraseră în fața lor de-a-ndaratelea și cu capul în jos.

— Bine, dar asta ce-i? izbuti, în sfîrșit, Ilona să întrebe.

— Spune-i tu, Tăune, că eu nu sînt în stare. Ha, ha!

Tăun înţelesese, încă din clipa în care se pornise iureşul de imagini, că era vorba despre un cibernon, aparat inventat prin anul 1985 şi care ajunsese în anul 2050 la proporţii atît de reduse încît putea să încapă într-un spaţiu de cîţiva centimetri cubi. Şi-i spuse Ilonei că aparatul acesta îşi are originea pe de o parte în maşinile de calcul electronice, care aveau memoria cifrelor, iar pe de altă parte în filmul în relief. Era în primul rînd un aparat de recepţie, un fel de magnetofon care înregistra pe o bandă extrem de subţire sunetele şi imaginile.

Gromov îl completă spunînd că banda a dispărut şi că aparatul are acum drept receptor de sunete şi imagini un fir invizibil cu ochiul liber, care se înfăşoară şi se desfăşoară pe o suveică de un milimetru diametru şi trei milimetri lungime. Sub influenţa sunetelor şi razelor de lumină, acest fir suferă modificări de structură, care pot fi apoi retransformate în sunetele şi imaginile care le-au produs.

După această intervenţie, Tăun continuă explicaţiile. Pereţii concavi ai camerei erau, probabil, construiţi, în aşa fel încît să devină ecrane pentru imagini în relief.

— Aşa este, confirmă Gromov. Dacă veţi examina bine pereţii, veţi observa o structură de fagure, cu suprafeţe reflectoare îndreptate după anumite unghiuri.

— Acum înţelegi ce s-a întîmplat, Ilona? întrebă Tăun.

— Da, sigur, şocul a declanşat aparatul şi, din întîmplare, a declanşat mersul înapoi, iar poziţia întoarsă a cutiei făcea să apară imaginile cu capul în jos. Bine, dar asta e o jucărie minunată, e o adevărată... amintire mecanică. Ia să încerc. Şi după ce învăţă cele cîteva mînuiri, iar Gromov întunecă un spaţiu anume ales al camerei, Ilona, cuibărită între cei doi bărbaţi, dădu drumul aparatului. În faţa lor se desfăşurau, în mijlocul încăperii, întîmplări petrecute cu zeci de ani în urmă. Oamenii erau acolo şi le puteai vedea pînă şi tresăririle muşchilor feţei. Îi vedeai rîzînd şi plîngînd.

Nici Tăun, nici Ilona nu băgau de seamă că înserarea începe să şteargă contururile obiectelor, căci pe nesimţite se revărsa de sus o lumină identică cu cea de zi. Plafonul radiant intră treptat în funcţiune, inundînd partea de încăpere în care se găseau cu o lumină dulce, fără umbre.

Filmul „Aşa s-a născut Sahariana" se desfăşura în faţa celor trei prieteni. În unele locuri, acţiunea se întrerupea, iar comentatorul apărea şi expunea întîmplări care nu putuseră fi prinse cu cibernonul sau dădea explicaţii acolo unde era nevoie.

— Ştiţi... îmi place uneori la voi, pe Pămînt, şopti Ilona.

— Şi ce te face să spui asta tocmai acum? întrebă Tăun.

— Ştiu eu? Poate pentru că retrăiesc ceva din istoria voastră.

Tresăriră amîndoi la auzul numelui lui Grigore. Comentatorul vorbea despre accident, despre moartea lui aparentă. Şi continuă:

— Întreaga organizare a experienţelor în regiunea pustiului Kalahari a fost schimbată după criticile care s-au adus conducerii ştiinţifice a operaţiilor, mai ales că se produseseră şi alte accidente.

Grupul libian îşi continua în acest timp neîntrerupt lucrările. Planurile de acţiune erau deseori refăcute şi se propuneau soluţii noi. Priviţi-i pe libieni la lucru!

Şi comentatorul dispăru, lăsînd locul unor scene care se petreceau în laboratoare, în uzine subterane, pe terenurile deşertului.

Comentatorul reapăru.

— Cercetătorii științifici din toate continentele, spunea el, contribuiau la marea acțiune și comunicau rezultatele cercetărilor întreprinse în sprijinul ei. Pagini de glorie nemuritoare au înscris în cartea istoriei omenirii în acei ani curajoșii scafandri ai nucleului. Așa erau numiți de către ziarele vremii fizicienii care participau, în toate continentele, la rezolvarea problemelor pe care le punea gigantica acțiune întreprinsă.

Se realizau pe rînd dispozitivele de sinteză a atomilor naturali și a atomilor de materie cu semn schimbat. Nu trecea lună fără să se comunice o nouă descoperire:

— Sinteza atomului de litiu din heliu și hidrogen!

— Sinteza atomului de beriliu!

— Sinteza borului!

— Sinteza carbonului!

Și fiecare sinteză nouă devenea în același timp un nou mijloc de producere, mai simplă, mai economică, a unor uriașe cantități de energie.

În acea vreme au fost lansați sateliții ficși, cosmocentralele planetei. Ei trimit spre noi energia colectată, energie care este focalizată către substanțe formate din atomi grei. Acești atomi absorb selectiv energia, și astfel se produce excitarea lor pînă la fisiunea nucleară.

Colectarea energiei de către aceste „cosmocentrale burete" și producerea energiei nucleare prin sinteză dădeau posibilitatea executării unor operații de o anvergură fără precedent.

Curînd n-au mai fost probleme de nerezolvat; nici încălzirea apelor de lîngă coasta vestică a Saharei, nici spargerea munților vestici, nici ridicarea unor cantități uriașe de vapori suplimentari din Atlantic prin suflătorul atomic. Un suflător atomic nu este altceva decît o instalație submarină de sinteză nucleară, care produce o căldură capabilă să ridice cu 10°—15° Celsius temperatura apelor oceanului. Ea le ridică astfel în trombe uriașe, capabile să îmbogățească considerabil atmosfera in vapori de apă.

Dușmanii de ieri ai Saharei, vînturile dinspre Mediterana, deveniră niște servitori docili, care cărau imense cantități de apă spre inima deșertului.

Ionizarea artificială a atmosferei — vechea idee a fizicienei romîne Ștefania Mărăcineanu — se făcea acum cu mijloace potrivite spațiilor sahariene. Pulverizarea apei marine, realizată prin suflătorul atomic, trimitea în atmosferă, o dată cu picături fine de apă, sărurile conținute de apa oceanului.

Existau posibilități de a ridica la zeci de kilometri înălțime pulberi de silice, mai bine decît o făceau vulcanii tereștri, mai bine decît a făcut-o, de pildă, în 1933, vulcanul Krakatua sau, în 1912, vulcanul Katman, cînd erupții de pulbere și cenușă vulcanică au redus timp de ani de zile transparența atmosferei, pe întregul glob pămîntesc, cu 15—20%.

Mijloacele necesare erau gata. Erau gata mijloacele pentru a produce ploaia și a transforma Sahara într-o grădină înfloritoare. Omul putea acționa asupra radiațiilor solare prin filtre calorice (trimiterea pulberilor în straturile stratosferei), asupra însușirilor solului (fixarea dunelor și acoperirea lor cu rășini care mențin umiditatea), asupra mișcării maselor de aer încărcate cu vapori.

În anul 2010, lumea întreagă aștepta grandioasa experiență.

Şi comentatorul începu să citească dintr-un reportaj apărut în ziarele vremii.

...Cerul libian este mai albastru ca niciodată. Dar sîngele curge astăzi parcă mai repede în vinele oamenilor.

O tăcere solemnă acoperă lumea. Stațiile meteorologice transmit comunicatul obișnuit. Cuvintele acestui comunicat sună însă altfel decît de obicei:

— Temperatura în scădere. Presiunea în scădere. La ora 9,20, cerul va fi înnorat peste toată regiunea libiană. Ploaia va începe la ora 10,20. Cerul se va limpezi complet la ora 10,50.

În construcțiile provizorii ale centrului de operații s-au terminat toate pregătirile. Nimeni nu are însă răbdare să rămînă în camerele răcoroase. Cercetătorii năvălesc afară, sub cerul liber, acolo unde se va înfăptui miracolul.

Alături de ei, sute de milioane de oameni din lumea întreagă nădăjduiesc astăzi să vadă un spectacol deosebit la aparatele de televiziune. Sute de milioane de ochi urmăresc imaginea unei bucăți de cer.

Peste 100 de ciberno-operatori se găsesc instalați pe un platou special, înălțat lîngă cartierul centrului libian de operații.

Este ora 9. La orizont apar imagini de nori tiviți în sîngeriu. Cu o viteză de necrezut, norii negri acoperă cerul. Către acești nori sînt ațintite astăzi privirile cetățenilor din Alaska și Australia, din Panama și Kamciatka, din Arctica și Antarctica.

Ciberno-operatorii urmăresc cu aparatele lor detaliile fenomenului, iar pe firul cibernonului se înscriu cele mai fine nuanțe de cenușiu.

Ora 9,50. Cerul libian este negru. Fulgerele brăzdează tot cuprinsul lui. În inimile oamenilor răsună o melodie care este preludiul victoriei. Rostogolindu-se, tunurile bubuie ca tobele unei fanfare cosmice.

Ora 10,00. Cronografele își mișcă nepăsător de încet indicatoarele.

Ora 10,01. Pe tabloul de comandă al centrului de operații, benzile înregistratoare se mișcă către o linie roșie înscrisă pe hîrtia aparatului în dreptul orei 10h 19' 59".

Linia roșie a fost atinsă. Sub arcul de triumf al cerului, strigătele de bucurie ale oamenilor anunță marea victorie a omului. Ele au izbucnit o dată cu răpăitul primei ploi sahariene smulse oceanelor și atmosferei.

În deșertul libian, mii și mii de luptători ai bătăliei pentru viață, uzi pînă la piele, dar cu sufletul plin de entuziasm, au rămas cu ochii ațintiți la cer. Și apa aducătoare de prosperitate sărută solul care milenii la rînd fusese încins de dogoarea soarelui.

Așa s-a născut Sahariana...

Capitolul XIV

EROUL

Cîteva zile după sosirea celor doi fugari la El-Solohu, Gromov, Ilona și Tăun asistau, în aceeași lojă, la desfășurarea celui de-al XII-lea Congres al Saharianei. Era a doua zi a dezbaterilor. Se anunțaseră rapoartele comisiei de literatură, de medicobiologie, de tehnofizică.

Ascultînd expunerile și discuțiile, Tăun se simți mulțumit că nu mai e ținut departe de viața științifică a epocii. Dar, pe de altă parte, încerca un sentiment dureros de neputință. Abia reușea să urmărească în linii mari problemele dezbătute. Nu limba folosită îl împiedica să înțeleagă. Noile sisteme de calcul, cu simboluri necunoscute, ca și noile principii teoretice la care vorbitorii se refereau fără încetare, formau o barieră de netrecut, depășind cu mult pregătirea lui.

Biblioteca mult visată a profesorului Gromov, fișele acestuia, cibernonul, vizita la Institutul meteorologic nu-i ajutaseră pînă acum prea mult. Citea și asculta, dar nu înțelegea mai nimic.

Tăun suferea la gîndul că e nevoit să înceapă cu alfabetul științei noi, că va trebui să ucenicească ani și ani pentru a putea participa — cînd oare? — la munca de creație a societății în mijlocul căreia își începuse viața cea nouă.

Un prieten al profesorului, medic renumit din localitate, îl sfătuise să nu încerce în nici un caz să plece în Europa. Schimbarea de climă ar fi produs în mod cert o înrăutățire a stării lui fizice. Și aceasta era pentru Tăun o nouă și grea lovitură.

Ilona privea atentă oamenii și lucrurile din jur. O stăpînea un sentiment complex de neliniște, de curiozitate avidă și de oboseală.

Profesorul Gromov lua note, privind cu coada ochiului la Tăun.

Deodată, raportorul de la pupitru își întrerupse expunerea.

Privirile tuturor fură atrase de ecranul cilindric suspendat în mijlocul sălii, pe care apăru figura vădit tulburată a secretarului de ședință. Cu o voce gravă, în care străbătea un tremur abia perceptibil, el pronunță cîteva cuvinte neobișnuite pentru ședințele de lucru ale congreselor sahariene.

— Atenție, atenție, prieteni!

Un freamăt ușor cuprinse sala. Participanții ascultau încordați, așteptînd vestirea unui eveniment extraordinar.

— Sîntem nevoiți să întrerupem ședința. Echipa de control a dat alarma de la Centrala I de alimentare. Automatul de întrerupere a rezonatorilor s-a defectat. Zona din apropierea centralei e radioactivizată. Este necesară o intervenție imediată pentru întreruperea rezonatorilor. Pericolul avalanșei radioactive fiind iminent, se face apel la voluntari... Sahar Djen, din departamentul Berbera, este chemat să preia conducerea operațiilor.

O tăcere de mormînt se așternu în sală.

Sahar Djen păși spre pupitru.

El pronunță, pe un ton în care răzbătea gravitatea momentului, cuvintele:

— Lista este deschisă!

Oamenii priveau la cronometrul din centrul sălii cu respirația tăiată. Se luminau, rînd pe rînd, indicatoarele de secundă. Nu se scurseseră încă 60 de secunde, și în jurul mesei din centrul sălii erau strînși opt oameni de vîrste diferite.

— Lista este închisă! rosti cu un glas solemn Sahar Djen. Toți ceilalți participanți sînt rugați să pornească imediat spre uzinele în care își fac schimbul, să îmbrace costumele de protecție și să controleze atent servoimpulsoarele. Orice variație anormală a curbelor de serviciu va fi comunicată postului 163.

Pe Grigore Tăun îl gifuia emoția. Acum el pășea în urma Ilonei și a lui Gromov spre ieșirea din sală. Voise să se înscrie pe lista vo-

luntarilor. De fiecare dată cînd se ridica vreunul din cei care plecau spre masa secretarului, avea impresia că este lăsat în fundul unei gropi, din care nu va mai putea ieşi niciodată la lumină.

Ar fi vrut să se ridice de pe scaun, dar îl ţintuise teama că lipsa cunoştinţelor tehnice necesare şi boala l-ar fi împiedicat să ajute, că ar fi încurcat doar operaţiile.

Se simţea ridicol şi neputincios.

Încetul cu încetul, pe măsură ce se apropiau de ieşire, bătăile inimii lui Grigore se liniştiră. Tulburarea însă persista. În timpul drumului către locuinţa lui Gromov — care, datorită vîrstei sale, nu mai făcea schimbul la uzine, ci lucra exclusiv în laboratoarele Institutului meteorologic —, Tăun îi puse profesorului diferite întrebări. O făcu de această dată mai puţin din curiozitate, cît din dorinţa de a-şi adormi frămîntarea.

— Spune-mi, te rog, ce rol au rezonatorii care trebuie întrerupţi? începu el.

— Rezonatorii, dragă Tăune, sînt dispozitive foarte larg folosite în tehnica actuală. Ei produc unde electromagnetice de excitare a diferitelor tipuri de atomi grei şi deci reacţii nucleare înlănţuite care dau energia utilizată pentru punerea în mişcare a dispozitivelor mecanice. Rezonatorii primesc la rîndul lor energia de la izolatorii de particule cosmice şi transformatorii energiei acestor particule, care se găsesc instalaţi pe sateliţii ficşi.

Evident, rezonatorii trebuie să funcţioneze strict dirijat, ieşind din funcţiune în momentul în care fisiunea nucleară a substanţelor atacate a început. Dacă continuă să funcţioneze peste durata normală, ei produc dezintegrarea substanţelor stabile care apără şi conservă dispozitivele mecanice, punînd în pericol de dezintegrare întreaga instalaţie şi apoi instalaţiile alimentate de centrală...

Profesorul continua să explice, dar Tăun nu-l mai asculta, căci abia acum sezisa adevăratele proporţii ale pericolului.

*

* *

Un sfert de oră mai tîrziu erau în locuinţa lui Gromov.

Ilona, care privise pe fereastra camerei nişte straturi de flori de culoare purpurie, se întoarse brusc spre ei.

— Şi eu care credeam că pe Pămînt toate sînt stabile, că pămîntenii nu ştiu ce este teama de moarte!

Felul în care rostise aceste cuvinte descreţi pentru cîteva clipe fruntea lui Gromov. El roti comutatorul televizorului şi îşi pofti oaspeţii să se apropie.

— Să urmărim operaţiile de salvare!

Pe un ecran de doi metri pătraţi se desfăşura în faţa privirilor celor trei spectatori un episod al lucrărilor de la centrală. Se auzeau clar, ca din aceeaşi cameră, ordinele scurte ale lui Sahar Djen.

— Controlaţi legăturile costumelor! Georg şi Ivany trec în camera rezonatorilor!

Cei doi oameni se apropiaseră de un perete care se desfăcu în faţa lor, lăsînd să se întrevadă interiorul unei camere cilindrice, cu tuburi transparente, dispuse în cerc în centrul încăperii.

— Fixaţi ecranele suplimentare de protecţie pe receptoare!

Georg şi Ivany executară mişcările indicate.

— Verificați sumar instalația. Opriți curentul de ambele părți și ieșiți imediat!

Atunci se produse un lucru ciudat.

Pe cind Ivany se îndrepta spre partea din stînga a tabloului de comutatoare, Georg începu să privească atent detectorul pe care-l avea la braț. O clipă se văzu că ezită. Pe urmă, dintr-o dată, o luă la fugă spre ușă. Ieși și alergă spre blocul medical.

După un timp, Ivany, care învîrtise comutatorul din stînga și verificase starea instalației, se întoarse la rîndul lui și o porni spre ieșire. Observă însă dispariția lui Georg. Se îndreptă, calm, dar repede, spre dreapta, învîrti comutatorul și părăsi încăperea.

Cele două laturi ale ușilor blindate se închiseră în urma lui.

*

* *

În sălile blocului medical, activitatea era în toi. Sala de palpare radioactivă devenise acum principalul punct de examinare.

Toți cei opt participanți la operațiile de salvare se aflau acolo, întinși pe mesele speciale. Generatorul de radiații moi, semidure și dure funcționa neîntrerupt.

La pupitrul de observație, medicii examinau cele trei copii ale filmului care se desfășura pe ecranul înclinat.

Benzile receptoare se imprimau cu repeziciune și pe baza lor se transmiteau către sălile de chemoterapie, fizioterapie și intervenții chirurgicale indicațiile examinatorilor.

Trei mese cu examinați lunecau fără zgomot spre sala de chemoterapie. O dată cu deplasarea lor, parveneau medicilor de acolo diagnosticele rezultînd din palparea radioactivă.

— Nimic grav, traumă dermică banală.

— Inflamație epidermică termală.

— Ușoară congestie emoțională.

Patru mese se îndreptau spre sala de odihnă, în vederea ieșirii din blocul medical.

Masa pe care era întins Ivany se mișca către sala de intervenții chirurgicale

— Atenție, calciu radioactiv în parietalul drept și femurul stîng!

În televizorul din casa lui Gromov nu se mai văzu după aceea nici o imagine. Emisiunea se întrerupse.

Ilona, mai palidă ca de obicei, rămase cu privirea pironită pe ecran. Tăun închise ochii.

Gromov rupse tăcerea.

— Sînt sigur că Ivany va fi salvat. I se va aplica metoda înlocuirii oaselor cu țesut calcic sintetic. Metoda a fost preconizată săptămîna trecută, la unitatea de chirurgie a stației biologice experimentale. Anterior fusese aplicată la antropoizi, dînd rezultate excelente. Observațiile efectuate timp de doi ani asupra celor trei antropoizi tratați în acest fel au dus la concluzia că asigură o consolidare perfectă a țesuturilor, fără influențe negative asupra restului organismului.

Ilona făcea mari eforturi ca să se smulgă din tulburarea pe care i-o pricinuise urmărirea operațiilor de salvare. Dar vocea îi era schimbată cînd i se adresă lui Gromov.

— Ce s-a întîmplat în camera rezonatorilor? Bănuiesc ceva, dar nu mi-e totul clar.

— După toate probabilitățile, spuse Gromov, care, în picioare în mijlocul odăii, întindea către ea un pahar de lacbi — o băutură specific africană, care se prepară din seva palmierului de curmale —, în camera rezonatorilor s-a petrecut un act de eroism. Eroul este Ivany.

E limpede că Georg, urmărind detectorul lui, s-a speriat la apariția primelor înregistrări ale radiațiilor nocive. Poate chiar înainte de a fi existat un pericol efectiv. Așa cum ați văzut, și-a luat tălpășița, fără măcar să-l prevină pe Ivany.

Ivany a fost deci nevoit să-și prelungească șederea în incintă cu timpul care a durat pînă să-și dea seama de dispariția lui Georg, cu timpul necesar pentru a se duce către al doilea comutator, care trebuia întrerupt și apoi cu timpul de care a avut nevoie pentru a se întoarce de la al doilea comutator pînă la culoarul din mijlocul sălii.

— Georg s-a comportat îngrozitor. N-aș fi în stare niciodată de așa ceva, exclamă pe neașteptate Tăun. Înțeleg teama, mă rog, înțeleg forța instinctului de conservare, dar — se întrerupse o clipă — era vorba de un tovarăș de acțiune. Și pe urmă... nimeni nu l-a silit... La urma urmei, mai știi? Poate că și eu...

Se opri.

Gromov se apropie de fotoliul lui și-i puse mîna pe umăr.

— Nu, Tăune, tu ești om! Deocamdată mai plătești tribut bolii, dar de asta doar nu ești vinovat. N-ai motive să te îndoiești la fiecare pas. Vei fi, vei deveni ceea ce ai fost și ai rămas. Și chiar mai mult, căci viața noastră îți va oferi prilejul unor desfășurări mai largi... Acum să ne reluăm programul. Despre Georg și Ivany vom mai avea prilejul să vorbim cînd se va „judeca" — ca să folosesc un termen care-ți este familiar, Tăune — „Cazul Georg-Ivany".

— Despre ce judecată e vorba? interveni Ilona.

— Cum să-ți spun, draga mea, este și nu prea este judecată ceea ce se va întîmpla.

Pentru a lămuri problema, ar trebui să țin o cuvîntare despre morală și drept. Cred însă că ai să auzi așa ceva la judecată. Eu îți pot spune doar că noi, saharienii, nu prea avem drept. Granița dintre ceea ce este neadmis de lege și ceea ce este neadmis de conștiința oamenilor a dispărut. A rămas o singură păzitoare a relațiilor dintre oameni, o singură judecătoare a acțiunilor omenești — conștiința colectivă.

Vezi tu, dacă eu și cu tine și cu Tăun sîntem la fel de revoltați de atitudinea lui Georg și la fel de bucuroși, ba chiar mîndri de curajul lui Ivany, înseamnă că majoritatea oamenilor vor privi la fel acțiunile lor. Și dacă este așa, unul va fi răsplătit și celălalt sancționat. Așa-zisa „judecată" este înfățișarea celor doi oameni în fața semenilor lor, discutarea modului în care au acționat. E un prilej pentru conștiința colectivă de a-și spune cuvîntul.

În acest moment, crainicul stației locale de televiziune, care își reluase funcționarea după o scurtă întrerupere, anunță că avalanșa radioactivă fusese oprită. Răsuflară cu toții ușurați.

Cîteva minute mai tîrziu, Gromov simți în mînă undele semnalizatoare ale televizofonului.

Ridică brațul, pentru ca să vadă cine îl cheamă. Recunoscu imediat vocea și chipul lui Luk, profesorul de tehnofizică de la Școala de

cultură intermediară nr. 1. Zîmbetul lui deschis se distingea clar pe ecranul rotund.

— Precum vezi, pericolul a trecut, bătrîne. Pot veni pînă la tine?

— O clipă. Nu sînt singur. Să-mi întreb oaspeții... Sînteți dispuși să primiți acum vizita prietenului Iuk, ghidul pe care vi l-am ales pentru zilele următoare?

— Să vină, spuse Ilona, să vină!

Tăun făcu un semn stînjenit de încuviințare.

Gromov răspunse interlocutorului său.

— Poți veni, te așteptăm!

Ilona se duse să se schimbe în camera ei. După ce o conduse, Gromov se întoarse la Tăun și ieșiră amîndoi pe terasa locuinței.

Tăun privea cu aceeași curiozitate ca întîia oară cerul, pe care se stingea licăritul stelelor abia apărut. Lumina artificială nocturnă, cu nuanța ei vag albăstruie, acoperea lucrurile, care-și pierdeau treptat umbrele. Răcoarea și mirosul florilor învăluiau totul. Noaptea sahariană cobora peste El-Solohu.

Capitolul XV

LOCAL VEAC XXI

O dată cu Iuk pătrunse în locuința lui Gromov o undă plăcută de agitație.

Intreaga lui făptură respira echilibru și forță. Inalt, suplu, cu umerii largi, se mișca atît de firesc, încît părea de cînd lumea prietenul Ilonei și al lui Tăun. Părul lui bogat, blond, încorona o figură ovală, cu ochi migdalați, mongolici, cu fruntea largă și netedă. Zîmbea prietenos.

Tunica largă cu mîneci scurte, verde deschis, se îmbina armonios cu pantalonii scurți, de culoarea nisipului. Sub tunică avea o cămașă de culoarea ivoriului, mulată perfect pe corp, iar peste haină se răsfringea un guler dintr-un material care părea că nu are grosime.

Se apropiase de Ilona ca de o veche cunoștință, de îndată ce intrase în cameră. O privi o clipă drept în ochi și spuse:

— Da, Ilona. Semeni cu imaginea pe care mi-am făcut-o despre tine după descrierea sumară a profesorului Gromov.

Și, întorcîndu-se spre Tăun:

— Am fost nerăbdător să te cunosc, Tăune. De altminteri, îți datorez primele mele cunoștințe de climatologie. Una dintre cărțile de popularizare pe care le-ai scris este și astăzi în biblioteca mea. Am răsfoit-o înainte de a veni aici.

Tăun simțea că roșește. Ii făcea plăcere să audă pomenindu-se despre lucrările lui, despre epoca sa de creație. Dar cît de departe erau acele vremuri...

Discuțiile porniră vii.

Iuk glumea, răspundea la întrebări, făcea planuri de excursii și de vizitare a țării. Era deosebit de atent cu Tăun. Răspundea amănunțit la întrebările pe care acesta i le punea. Exprima totul cu simplitate, ușor. Uneori, atunci cînd i se părea că nu poate da un răspuns competent, spunea:

— Nu ştiu. Trebuie să mă mai gîndesc la problema asta, să mai consult niscaiva lucrări de specialitate.

Alteori îi cerea lui Gromov să-i dea o mînă de ajutor.

Ilona era cuprinsă de o voioşie neobişnuită. Punea întrebări cu privire la elevii din clasa lui Iuk, despre progresele medicinei, despre sport, despre excursiile interplanetare. Uneori răspunsurile primite o făceau să rîdă din toată inima.

— Spune-mi, Iuk, întrebă Tăun, s-a creat hipnobioscopul — aparatul cu ajutorul căruia inveţi dormind —, preconizat de americanul Hugo Gernsbach în cartea lui din 1911 „Ralph 184 0 41 +“ ?

— Nu, asta nu. S-a experimentat însă — mi se pare — un sistem asemănător. Încercînd să invețe în somn noul sistem de calcul variaţional, cei mai mulţi... au avut coşmaruri. Aşa că s-a renunţat la idee. De altfel, continuă el, este, desigur, absurd să atribui creierului adormit funcţii active. Scoarţa trebuie să se odihnească.

— Nu-mi prea făceam nici eu iluzii, dar trebuie să mărturisesc că mi-ar fi plăcut un asemenea sistem. Şi desigur că nici ziarul nu se citeşte dormind ?

— Se mai întîmplă să adormi citind ziarele, mai ales dacă ai nefericita inspiraţie să urmăreşti pagina umoristică a gazetei noastre locale... Dar să citeşti dormind, asta nu.

Ilona rîdea şi-i molipsea şi pe ceilalţi cu rîsul ei, oprindu-se uneori brusc cînd observa cum prin ochii lui Tăun trecea o umbră de amărăciune.

Gromov le aminti deodată de mîncare, şi Ilona se declară gata să înghită trei porţii de gulaş, cu găluştele respective.

— Dar unde mîncăm ? întrebă ea.

— În esenul locatoriului meu, dacă vreţi, spuse Iuk.

— Ce înseamnă „esen“, ce înseamnă „locatoriu“ ? vru să ştie Ilona.

— Esen, de la cuvîntul german respectiv, înseamnă sala în care mănînci. Iar locatoriu este blocul care cuprinde apartamentele individuale de locuit şi sălile comune de citit, de sport, de studiu, esenurile şi aşa mai departe. Casa profesorului Gromov, în care locuiţi voi de cînd aţi venit la El-Solohu, este o casă individuală — „bătrînească“, cum i se spune acum. Eu prefer locatoriul — pentru comoditatea lui.

— Nu, nu vreau la esen, spuse Ilona. Se gîndi o clipă şi apoi, cu degetul la tîmplă — ca şi cum i-ar fi venit o idee ieşită din comun —, declară :

— Vreau să mergem la un local !

De astă dată, Iuk fu cel nedumerit.

— Local ? Ce-o mai fi şi asta ? Rădăcina este sigur latinească — locus, loc — ca şi în cuvîntul locatoriu ; terminaţia însă nu-mi spune nimic.

— Prea multe amănunte n-aş putea să-ţi dau nici eu, spuse Ilona, deoarece pe satelitul nostru jupiterian n-am avut localuri. Am citit însă o descriere într-un roman italian şi cred că mi-ar plăcea. Se mănîncă, se dansează, se cîntă şi se petrece. Cei doi pămînteni îţi vor putea, desigur, da lămuriri suplimentare.

Gromov surîse.

— Cred că n-o să-ţi putem satisface acest capriciu, în afară de cazul cînd Iuk va organiza un local ad-hoc. Să te vedem, tinere ! se adresă el acestuia. Cred că ai înţeles că este vorba despre sistemul

folosit de oamenii trecutului pentru a fugi de singurătate adunîndu-se laolaltă în case unde se înveseleau in mod artificial.

— S-a făcut, exclamă vesel Iuk, făcindu-i cu ochiul lui Gromov. Vă voi conduce la un local, la un local veac XXI.

Profesorul il privi mirat, dar nu zise nimic.

Ieşiră cu toţii.

Hotărîseră să meargă pe jos. Iuk şi Ilona păşeau alături în urma lui Tăun şi a lui Gromov. Seara sahariană îi învăluia pe toţi cu arome de portocali şi floarea amurgului. O boare plăcută bătea dinspre lacul central. Ca şi ei, în grupuri de doi sau trei, iar uneori în grupuri mai mari, saharienii se plimbau pe aleile pentru pietoni.

Ilona privea in jur. De ce i se păreau toate atît de calde, de apropiate? Oare vocea de bariton a lui Iuk să fi avut acest efect? Sau faptul că in cartierul în care se găseau nu domnea mişcarea febrilă de pe străzile centrale ale oraşului saharian?

Din cind în cînd, cite un helicopter cobora din înălţimi şi se aşeza cuminte pe marginea aleii, lăsînd să coboare bărbaţi şi femei. Unii aveau atîrnate de umeri nişte obiecte care erau desigur cutii pentru diferite instrumente muzicale, ca viori, flaute, clarinete, ferăstraie. Pretutindeni domnea animaţia, veselia, exuberanţa.

Privirea Ilonei fu atrasă de un grup de trei fete şi trei băieţi îmbrăcaţi in costume neobişnuite. Păreau ieşiţi din paginile unui roman descriind viaţa de la curtea regilor Franţei din veacul al XVIII-lea. Se remarcau rochii cu fuste înfoiate şi pantofi cu tocuri foarte înalte.

— Ce-i cu ăştia, Iuk? Mama îmi povestea că aşa se îmbrăcau oamenii la balurile costumate de la Budapesta.

— Merg şi ei la local, răspunse el zimbind cu subînţeles.

— Poate că trebuia să mă fi îmbrăcat şi eu într-un anumit fel?

— Nu-i nevoie, răspunse Iuk, abia stăpinindu-se să nu rîdă.

Ajunseseră intr-o piaţetă rotundă. Spre ea se scurgeau numeroase grupuri de pe aleile radiale. Acum cei mai mulţi străbăteau piaţeta, luînd-o în aceeaşi direcţie.

Curind se deschise in faţa lor un mare parc-arenă. Mii de oameni ocupau aici un fel de loji-boschete, in care se găseau scaune şi măsuţe. Lojile-boschete erau aşezate la diferite înălţimi, în mai multe rinduri, formînd nişte potcoave, paralele unele cu altele, in jurul unei scene centrale. Privită mai îndeaproape, scena se dovedea formată din mai multe platouri circulare, înălţate pe nişte suporţi metalici.

Iuk conduse grupul printre loji, pînă ce găsi una liberă. Îi pofti să se aşeze pe scăunelele din jurul mesei. Deschiderea largă a lojilor-boschete era îndreptată spre arena centrală. Din toate punctele se vedea la fel de bine.

Interiorul lojei avea o amenajare specială. Ca şi pe aleile grădinilor şi parcurilor, solul era acoperit de o masă plastică verde, lavabilă şi elastică. În centrul lojei se afla o mică fîntînă arteziană, cu cîteva butoane. Unul dintre ele comanda ţişnirea apei, iar altele a băuturilor răcoritoare; patru butoane comandau băuturi nutritive.

Ilona se juca apăsînd pe butoane, muindu-şi vîrful limbii in băuturile care erau prinse într-un fel de pahare. Acestea se fabricau pe loc, dintr-un lichid vîscos, care se scurgea in jurul unei forme şi se usca la aer aproape instantaneu.

Ilona îi servea pe toţi. Îi obliga să bea. Apoi, vrind să-l necăjească pe Iuk, spuse:

— Bine, dar eu vreau gulaș, vreau pîine, vreau să mușc!
Cu un aer mucalit, dojenitor, Iuk răspunse:
— Asta nu se cuvine într-un local veac XXI.
In acest timp, Tăun și Gromov discutau.
Bătrînul profesor simțea că prietenul lui era încă cu gîndul aiurea. Bănuia și motivul neliniștii care punea încetul cu încetul stăpînire pe el.
Veselia Ilonei îl rodea pe Tăun; îl fermeca și-l rodea. Discuția dintre ea și Iuk, vioaie și proaspătă ca o dimineață de primăvară, îl tulbura. Ar fi dorit, da, ar fi dorit ca acest om să nu fi apărut în calea lor niciodată.
Zumzetul general care acoperea parcul întreg, strigătele vesele și rîsetele care țîșneau din loc în loc lăsară locul unei liniști care devenea din ce în ce mai transparentă. Și în mijlocul ei, toată lumea putu auzi limpede vocea unui crainic care anunța:
— Astăzi se prezintă departamentul Igargar.
Tăcerea deveni generală. Ochii tuturor erau ațintiți spre podiumul central, care se înălța lent. Purta pe el un grup de cinci fete și cinci băieți, ale căror corpuri și veșminte, în ansamblul lor, îți dădeau impresia unui val de nisip mișcător.
Iuk puse la punct dispozitivul optic de pe măsuța la care stătea alături de Ilona.
Acum cei de pe scenă erau aproape. Se putea distinge fiecare fald al rochiilor, fiecare trăsătură a feței băieților și fetelor.
O melodie dulce și molcomă, venită parcă din mari depărtări, însoțea mișcările lente, dar de o puternică expresivitate, ale grupului. Apoi mănunchiul se desfăcu, lăsînd să apară în toată splendoarea lor trupurile grațioase și elastice.
Dansau. Dansul, cînd liniștit ca apele lacului, cînd învolburat ca talazurile furioase, cînd pîlpîitor, spunea o poveste.
Era o poveste de dragoste.
Pentru Ilona, totul era atît de nou, atît de neașteptat, încît restul lucrurilor dispăru. Exista numai acel podium, strălucitor ca fildeșul lustruit, pe care se împleteau armonios cele zece trupuri.
După aplauze, o voce rosti numele celor care dansaseră.
Rînd pe rînd urcară pe podiumurile centrale cele mai diferite formații. Cîte unul, cîte trei, cîte zece — dansatori, cîntăreți, mimi.
Se întîmpla ca toate cele trei podiumuri să fie ocupate simultan. Atunci Iuk cerea părerea celorlalți. Întorcea apoi două comutatoare și nu se mai auzeau decît sunetele podiumului ales. Numerele prezentate pe celelalte podiumuri deveneau atunci un decor mut.
O singură dată își manifestă Tăun preferința pentru unul din podiumuri. O tînără din Igargar cînta „Cîntece de-ale bunicii". Da, acolo, în mijlocul Saharianei, răsunau, dulci și melancolice, sunetele unor cîntece populare romînești.
Și Tăun trăi clipe de amintiri vii, în care se amestecau priveliști carpatine cu chipuri dragi, înveșmîntate în ii și fote. Dacă nu s-ar fi stăpînit din toate puterile, ceilalți ar fi putut vedea lacrimi pe chipul lui.
Cîteva podiumuri erau rezervate spectatorilor care voiau să danseze.
Cu greu s-ar fi putut preciza clipa în care încetaseră reprezentațiile și începuseră dansurile în doi. Ba chiar în timp ce pe unul din podiumurile centrale se mai putea urmări sceneta „violonistul și elevii

săi!", susținută de un pantomim, podiumurile speciale primeau dansatori-perechi de toate vîrstele, înveșmîntați în costume multicolore.

Ilona nu mai cunoscuse niciodată veselia din seara aceasta. Rîdea la fiecare glumă, la fiecare cuvînt neașteptat. Dar luă o figură gravă cînd în fața ei se ivi un tînăr înalt, cu părul ca tăciunele. Îi vorbea și ea nu știa ce are de făcut. Se uită pe furiș la Iuk și la Grigore.

Băiatul îi spunea că n-a mai văzut-o niciodată, dar că o roagă să danseze cu el. Iuk zîmbi, și Ilona plecă spre unul din podiumuri, condusă de acel tînăr necunoscut. Privirea tristă a lui Grigore o urmări pînă ce se pierdu în mulțime.

Dansa între perechi pline de voioșie. Făcuse încă în sanatoriu scurte exerciții de dans, recomandate de medici. Erau singurele exerciții mai plăcute. Și deși obosea și acum, iar picioarele începuseră s-o doară, în ciuda ritmului destul de lent al saharianului — dans asemănător cu valsul —, Ilona gusta cu toate fibrele făpturii ei această senzație de nou, amețitoare și plăcută.

Nu înțelegea bine ce-i spunea partenerul. Dar rotirea aceea pe luciul podiumului, privirile celorlalți, aerul înmiresmat și muzica limpede, învăluitoare, făceau să se șteargă limitele. I se părea că e acolo de mult...

Partenerul ei se opri. O conduse spre locul de unde o luase și se pregătea să-și ia rămas bun de la ea.

Ilona se întreba ce-i spusese oare în tot timpul cît dansaseră? Nu reușise să rețină nimic. Își puse singură diagnosticul stării ei: „Prea multe impresii pe un fond psihic neobișnuit cu variația rapidă!"

Și, întorcîndu-se către tînărul ei partener, privindu-l cu ochii ei neobișnuit de albaștri, îi zise rîzînd:

— M-am purtat ca o proastă, nu? Sînteți binevoitori și drăguți voi, saharienii, dacă m-ai suportat fără să crîcnești.

Tînărul saharian zîmbea.

— Sînt gata să mai suport calvarul ăsta de multe ori...

Nu acest răspuns, care-i făcea plăcere, ci senzația că el părea să fi înțeles repede că ea dansase pentru prima oară cu un bărbat străin, pe meleaguri pămîntești, o făcu pe Ilona să exclame, adresîndu-se lui Iuk:

— Sînt inteligenți saharienii — ăsta-i un lucru sigur!

Mai era amețită. Nu-și dădea seama de starea celorlalți. Nici de încordarea lui Tăun, pe care altădată ar fi simțit-o chiar înainte de a se manifesta într-un fel oarecare.

Gromov aminti într-un tîrziu de plecare. Trebuiau să se odihnească. El mai avea doar cîteva ore pînă la începerea programului de lucru. Urma să facă o comunicare la Congresul Saharianei, care-și relua a doua zi lucrările, întrerupte de accident.

Cu toate protestele Ilonei, care ar fi vrut să rămînă toată noaptea acolo, plecară.

Conducîndu-i spre locuința profesorului, Iuk le explică celor doi evadați că „localul veac XXI" era de fapt unul dintre sutele de parcuri ale orașului, în care se produceau saharienii care socoteau că au foc sacru. Toate înregistrările fotosonice se adunau în fața comisiei artistice, care tria talentele cele mai expresive și le aduna pentru întrecerea centrală, care avea să aibă loc la serbările aniversării transformării marelui deșert african.

După baia cu săruri şi după duşul rece, Gromov, Tăun şi Ilona se retraseră fiecare in camerele lor. In patul cu aşternut elastic şi poros, Ilona trecu în cîteva clipe în lumea visurilor.

Visă despre cîmpuri întinse, peste care zburau fluturi viu colorați; despre lacuri liniştite, a căror oglindă era despicată de luntri de forme elegante; despre peşteri, unde lumina lanternelor descoperea contururi neaşteptate. Mulțimi imense şi pestrițe de oameni se agitară apoi în fața ei, unduind cînd într-o parte, cînd într-alta.

Şi totul se petrecea parcă în ritmul unei melodii indiene pline de o grație minunată, care chema la dans întreaga făptură.

Iar Iuk, apărînd in mijlocul scenei, dansa frenetic şi vesel ca Puk, din „Visul unei nopți de vară". Şi Grigore era trist, nespus de trist...

Capitolul XVI.

PROCESUL

(Morală şi drept)

Ziarele departamentale şi centrale dezbăteau pe toate fețele cazul Ivany-Georg. In primele trei zile după operație, comunicatele asupra evoluției stării bolnavului apărură din şase în şase ore. In a cincisprezecea zi se anunță prin toate mijloacele de difuzare:

— Ivany este complet restabilit.

In revista „Litere" apărură trei poezii închinate acțiunii eroice a lui Ivany.

Săptăminalul „Psihos" publică două studii cuprinzătoare despre curaj şi laşitate, despre educarea rațională a tineretului.

„Cîmpul nuclear", o cunoscută revistă de fizică, trata problema rezonanței dirijate şi supunea unei critici nimicitoare construcția centralei de alimentare. Era absolut necesară neutralizarea ei şi construirea unei noi centrale. Ce rost mai aveau dispozitivele cu ecrane de protecție, cînd laboratorul central de tehnofizică elaborase un proiect de rezonatori inversori, care in momentul cînd substanțele excitate ajungeau la un anumit grad de emisie începeau să acționeze în sens opus, devenind absorbanți de particule emise şi neutralizatori?

Revista „Veacul al XXI-lea" trata problema din punctul de vedere al omului nou, al omului societății înaintate, şi pregătea opinia publică pentru şedința de examinare a acțiunii de la centrala de alimentare.

*

* *

Şi ziua şedinței veni.

Sala era arhiplină. Oamenii şedeau tăcuți, iar chipurile lor exprimau seriozitatea cu care priveau intîmplările puse in discuție.

Tăun şi Ilona îi recunoscură pe Georg şi Ivany, pe care îi urmăriseră în televizor în timpul operației de salvare. Se mai aflau acolo — le spuse Iuk — reprezentanți ai publicațiilor, reprezentanți ai autorităților locale (aleşi pe cite un an), oameni din toate părțile Satarianei, precum şi invitați din alte confederații. Nu lipseau nici con

ducătorii uzinei unde-şi făceau cei doi schimbul, foştii lor profesori şi colegi. Fețele unora dintre ei exprimau amărăciune, ale altora — compătimire sau mînie; in orice caz se vedea participarea deplină la proces. Privindu-i, aveai certitudinea că în sală nu se găsesc oameni indiferenți față de cele ce se întîmplă.

La aceşti participanți prezenți trebuiau însă adăugați cei care urmăreau şedința cu televizoarele, asistenți nevăzuți, dar cu mult mai numeroşi.

Colectivul prezidial era alcătuit din colegi de uzină ai lui Ivany şi Georg. Conducerea şedinței fusese încredințată lui Gromov.

La ora stabilită, preşedintele se ridică şi rosti, în mijlocul unei tăceri depline, cuvintele de deschidere:

— Supunem discuției publice atitudinea lui Ivany şi Georg în cursul operațiilor de salvare de la centrala de alimentare. Ivany are cuvintul.

Privirile tuturor se indreptară spre Ivany, care pornise spre pupitru. Un ropot de aplauze îl împiedică cîteva minute să-şi înceapă declarația.

Gromov ceru să se facă linişte.

Şi Ivany vorbi.

El incepu prin a spune că a acționat împins de simțămintul că de fiecare mişcare a lui depind vieți omeneşti, viețile dragi ale prietenilor, ale copiilor, ale profesorilor, viețile a milioane de oameni pe care nu-i cunoştea. Arătă apoi că Sahar Djen a condus in mod exemplar operațiile, calculind cu precizie durata admisibilă a rămînerii în sala rezonatorilor.

Ivany mărturisi că a avut şi el un moment de spaimă cînd a observat înregistrările detectorului de radiații, dar încrederea în oamenii care l-au trimis, dragostea pentru cei dragi care aşteptau în afara zidurilor, conştiința că mişcările lui sînt urmărite de milioane de oameni i-au condus paşii.

După părerea sa, vina lui Georg nu trebuia exagerată. Atitudinea unui om nu poate fi judecată in afara condițiilor în care s-a manifestat. În timpul acțiunii de salvare, Georg se găsea într-o stare sufletească foarte proastă. El — Ivany — ştie că Georg suferise o dureroasă dezamăgire. Cîteva zile înaintea congresului, referatul său supus discuției colectivului de fizică al departamentului Tugur fusese respins, fără un cuvînt de încurajare, fără o indicație pentru viitor.

Oferindu-se voluntar, în ciuda stării în care se afla, comisese de fapt un act de desperare. Desperarea nu este însă o bună sfetnică...

Sute de priviri erau ațintite asupra lui Ivany. Cei care nu-l cunoşteau crezuseră la început că descoperă tîlcul acestor cuvinte neaşteptate: era erou şi voia să apară ca un erou generos. Dar prietenii şi colegii lui nu îl bănuiau de o asemenea micime. Şi pe măsură ce vorbea, timbrul cald şi convingător al cuvintelor sale pleda pentru sinceritatea lui şi îi cucerea pe toți.

Cei care l-au împins la acest act de desperare sînt cel puțin la fel de vinovați ca şi Georg, continuă Ivany. El cere sancționarea şefului catedrei de fizică din Tugur şi a reprezentantului educației universitare din Comisia de coordonare a Tugurului. Celor care minuiesc inimile şi mințile oamenilor nu li se poate îngădui nici nepriceperea, nici nepăsarea şi, mai puțin decit orice, cruzimea. Asemenea oameni erau țintuiți la stîlpul infamiei şi cu o sută de ani în urmă.

— După părerea mea, spuse el în încheiere, Georg are toate circumstanțele ușurătoare de partea sa. Aș îndrăzni să afirm că societatea noastră nu face încă îndeajuns pentru a cultiva în om dragostea de om. Da! Eu socotesc că o schimbare în această direcție, care să se facă simțită în literatură, în artă, in școala inițială și intermediară, ar fi de dorit. Iar ședința noastră de astăzi trebuie să se ocupe și de toate acestea, sugerind ce este de făcut.

Cuvîntul lui Ivany lăsă o impresie puternică. In sală domni cîtva timp liniștea. Apoi tot mai mulți ochi se indreptară spre cel care pusese în pericol viața acestui om. Ce gîndea oare el?

Georg simțea că-i fuge pămîntul de sub picioare. Il frămînta un singur lucru: voia să scape, să scape, să scape. Il ardea ca un fier roșu privirea Indirei, prietena dragă, ațintită desigur, de undeva, de departe, asupra lui.

Iși pregătise de zeci de ori o declarație plină de abilități și scuze. Voia să-și recunoască o parte din vină. Apoi intenționase să invoce in mod subtil o greșeală a conducătorului operației (unele publicații împărtășeau acest punct de vedere), pentru ca să-și apere comportarea. Ii zbîrnîiau prin minte resturi ale discursului pregătit: „Sahar Djen n-ar fi trebuit să le dea detectoarele cu ei"... „De ce nu a încercat mai intîi o altă întrerupere a rezonatorilor, de pildă prin defectarea lor din afară?"... „Aș fi vrut să-l strig pe Ivany, dar astfel aș fi compromis intreaga acțiune determinîndu-l și pe el să plece"...

Dar toată pledoaria lui începuse să se clatine atunci cînd auzise primele cuvinte rostite de Ivany. Și ea se năruia acum definitiv în fața acestei tăceri, pe care el trebuia s-o curme, a acestei tăceri care creștea cu fiecare fracțiune de secundă, mută, imensă, grea ca oțelul.

Se ridică ca un automat de pe locul lui și se îndreptă spre pupitru. Tîmplele îi zvîcneau, privirile-i rătăceau in neștire. Ce avea să spună tuturor acestor oameni? Intenția lui de a ocoli adevărul îi apăru acum în toată hidoșenia ei atavică.

Și in tăcerea sălii se auziră cuvintele lui, reproduse de zeci de megafoane.

— N-am nimic de adăugat. Atitudinea mea a fost inumană și antisocială. Dați-mi mijlocul de a-mi răscumpăra greșeala.

Cu privirile rătăcite, se îndreptă spre locul lui și se prăbuși pe scaun.

Președintele se sfătui cu cei din jur. Se discuta propunerea lui Gromov de a suspenda ședința, ținînd seamă de starea lui Georg. Tăcerea publicului din sală era plină de frămîntare, de încordare. După cîteva minute, juriul confirmă propunerea unui membru al colectivului prezidial — de a se continua și termina soluționarea cazului.

Se simți, deși neexprimată, aprobarea sălii.

(continuare în numărul viitor)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN".

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile şi sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecţia noastră pe adresa Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Nr. 1, Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, preţul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

Preţul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU